

Χανιώτικα νέα

Χριστούγεννα

2022

Editorial

Τα Χριστούγεννα είναι μνήμες, αναμνήσεις χαρούμενες και νοσταλγικές. Είναι εικόνες από το παρελθόν ή επιθυμίες κι ευχές για το μέλλον. Είναι οι στιγμές που μοιραζόμαστε με φίλους ή συγγενείς ή ο χρόνος που περνάμε με τον εαυτό μας.

Τα Χριστούγεννα είναι μυρωδιές, γεύσεις, μελωδίες και χρώματα.

ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣ ΠΕΡΑΚΗΣ

Γιορτινά τραπέζια, στολίδια, λαμπιόνια και μουσικές.

Όποιος βιώνει έτσι πάντα τα Χριστούγεννα είναι τυχερός. Ακόμα και στη μελαγχολία κάποιων γιορτών όμως, θα αναζητήσουμε στο παρελθόν ή στη φαντασία μας, την

εικόνα εκείνη που θα μας κάνει να χαμογελάσουμε, έστω για λίγο, τόσο όσο χρειάζεται για να ξεκλέψουμε δυο στιγμές ξεγνοιασιάς.

Τέτοιες εικόνες προσπαθήσαμε και φέτος να δημιουργήσουμε μέσα από το Χριστουγεννιάτικο ένθετο των "Χ.ν."

Αναπολώντας έθιμα του τόπου μας, διαβάζοντας εορταστικές ιστορίες κι αναμνήσεις συμπολιτών μας, παίζοντας, αναζητώντας ξεχωριστά γραμματόσημα, ταξιδεύοντας στην... παραμυθοχώρα, μαγειρεύοντας αλλά κι... αράζοντας μπροστά στη μικρή ή τη μεγάλη οθόνη.

Ένα ξεχωριστό ένθετο έφτιαξαν φέτος οι δημοσιογράφοι, οι συνεργάτες και το γραφιστικό τμήμα των "Χ.ν.", με την ελπίδα να χαρίσει όμορφες στιγμές σε μικρούς και μεγάλους αναγνώστες μας.

Από όλους εμάς στα "Χανιώτικα νέα", ευχές για καλά και δημιουργικά Χριστούγεννα, με υγεία και προκοπή!

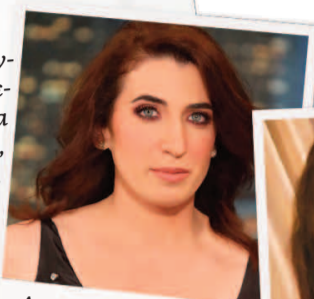
Παρασκευάς Περάκης

Δέκα Χανιώτισσες και Χανιώτες θυμούνται: "Τα καλύτερα Χριστούγεννα της ζωής μου"

Γιάννης Κουκουράκης

Αλέκα Μαρκογιαννάκη, Βασίλης Πεντάρης, Ζαχαρένια Σημανδηράκη, Βεατρίκη Σαρρή, Δώρα Κυριακάκη, Μαρίνα Πανηγυράκη

Δανάη Λουκάκη

Άννα Ντουντουνάκη

Μιχάλης Αεράκης

Χριστουγεννιάτικα ήθη - έθιμα και ιστορία

Σταμάτης Αποστολάκης

Γιώργος Μαρουλοσηφάκης

Στέλλα Γκοζάνη-Χαριτάκη

Χρήστος Πλέσσας

Τα Χριστούγεννα στα ελληνικά γραμματόσημα

Προτάσεις για επιτραπέζια παιχνίδια, χριστουγεννιάτικες ταινίες και βιβλία

Παιχνίδι στο χαρτί και νεραϊδοιστορίες!

"Η αστερόσκονη των Χριστουγέννων"

Ένα ξεχωριστό παραμύθι για τους αναγνώστες των "Χ.ν." από τη Μάρω Θεοδωράκη!

Χριστουγεννιάτικες νοστιμιές κι ένα εντυπωσιακό μενού από τον σεφ Γιάννη Αποστολάκη

Χριστουγεννιάτικοι προορισμοί της ηπειρωτικής Ελλάδας
5 πόλεις που έκαναν τον χριστουγεννιάτικο τουρισμό πράξη

Χανιώτικα νέα

ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ:
ΧΑΝΙΩΤΙΚΑ ΝΕΑ - ΕΚΤΥΠΩΤΙΚΗ Α.Ε.

ΙΔΡΥΤΗΣ: Γιάννης Ε. Γαρεδάκης

ΕΚΔΟΤΗΣ: Μανώλης Α. Γαρεδάκης

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: Παρασκευάς Ν. Περάκης

ΣΥΝΤΑΞΗ - ΡΕΠΟΡΤΑΖ:

Γιάννα Μαρουλοσηφάκη, Γιάννης Λυβιάκης, Γιώργος Κώνστας, Δημήτρης Μαριδάκης, Ηλίας Κάκανος, Ελένη Φουντουλάκη, Βασιλική Τωμαδάκη, Νικολέτα Βρέκα

ΑΘΛΗΤΙΚΑ: Γιώργος Δρακάκης

ΔΙΟΡΘΩΣΕΙΣ: Νεκτάριος Κακατσάκης

ΣΕΛΙΔΟΠΟΙΗΣΗ:
Νίκη Ξυφανταράκη, Γεωργία Αδικημενάκη, Δέσποινα Βάλλα, Άρτεμις Αρχοντάκη

ΠΙΣΤΕΣ:
Hussein Rajafitkhar, Γιάννης Περάκης, Γιώργος Στεφανάκης

ΣΥΝΤΑΞΗ:
Εμπορικό Κέντρο "Ερμής" (Μπουναλιή)
τηλ. 2821051003 - 6, fax 2821051007
e-mail: info@haniotika-nea.gr

ΓΡΑΦΕΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ:
Καραϊσκάκη 49
τηλ. 2821070563 - 6,
FAX 2821091900
e-mail: ads@haniotika-nea.gr

ΔΙΑΦΗΜΙΣΤΙΚΟ ΤΜΗΜΑ:
Εύα Κουμή
τηλ.: 2821070.563 - 6,
FAX 2821091900

www.haniotika-nea.gr

[haniotika.nea](https://www.facebook.com/haniotika.nea)

[HaniotikaNea](https://www.instagram.com/haniotikaneas)

[haniotikaneas](https://www.youtube.com/haniotikaneas)

[haniotikaneas](https://www.youtube.com/haniotikaneas)

Καλά Χριστούγεννα
& Ευτυχισμένο
το νέο έτος

Χανιώτικα νέα
ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑ ΤΩΝ ΧΑΝΙΩΝ | www.haniotika-nea.gr

15

πράγματα που ίσως δεν ξέρετε για τα Χριστούγεννα

1 Το έθιμο της ανταλλαγής δώρων τα Χριστούγεννα έχει τις ρίζες του στη ρωμαϊκή γιορτή των Σατούρναλιών το Δεκέμβριο. Οι Ρωμαίοι αντάλλουσαν δώρα για καλή τύχη, όπως τη ούτα, γλυκά και χρυσά. Όταν άρχισαν να γιορτάζουν οι χριστιανοί τη γέννηση του Χριστού την ίδια εποχή, διατήρησαν και τη ρωμαϊκή παράδοση,

2 Όταν ο Κρόμγουελ και οι πουριτανοί κατέλαβαν την εξουσία στην Αγγλία το 1845, απαγόρευσαν τον εορτασμό των Χριστουγέννων. Η επιστροφή του Καρόλου 11 στο θρόνο συνοδεύε τκε και από την επιστροφή του εορτασμού τους.

3 Από το 1659 μέχρι το 1689 όποιος κάτοικος της Βοστανής εκδήλωνε το πνεύμα των Χριστουγέννων πληρωνε πρόστιμο 5 λιρών. Στις ΗΠΑ, τα Χριστούγεννα ανακηρύχθηκαν επίσημη αργία στις 26 Ιουλίου 1870.

4 Ο πρώτος άνθρωπος που ξεκίνησε το εμπόριο χριστουγεννιάτικων και δέντρων ήταν ο Μαρκ Καρ, το 1851, πουλώντας στη Νέα Υόρκη έλατα από το κτήμα του στην Πενσυλβανία,

5 Το έγκνογκ, το παραδοσιακό ποτό των Χριστουγέννων για τους Αμερικανούς, καταναλώθηκε για πρώτη φορά το 1607 στο Τζέιμσταουν. Το νογκ προέρχεται από το γκρογκ, που περιγράφει κάθε ποτό που φτιάχνεται με ρούμι.

6 Στην Ουκρανία την ημέρα των Χριστουγέννων ετοιμάζουν ένα παραδοσιακό γεύμα δώδεκα πιάτων. Το νεότερο παιδί παρακολουθεί από το παράθυρο πότε θα εμφανιστεί το πρώτο αστέρι για να σημάνει την έναρξη της γιορτής.

7 Στη ρωσική παράδοση η Μπαμπούσκα ήταν μια ηλικιωμένη γυναίκα που έδωσε λάθος κατευθύνσεις προς τη Βηθλεέμ και καταδικάστηκε να τριγυρνάει την ημέρα των Θεοφανίων και να μοιράζει δώρα στα παιδιά.

8 Οι Κέλτες και οι Τεύτονες πίστευαν πως το γκι έχει μαγικές δυνάμεις. Είχε την ικανότητα να γιατρεύει τραύματα και να αυξάνει τη γονιμότητα. Οι Κέλτες το κρέμαγαν στα σπίτια τους για να τους φέρει τύχη και να διώχνει τα κακά πνεύματα.

9 Ο Άγγλος Τζον Κάλκοτ Χόρσλεϊ έκανε δημοφιλή την παράδοση να στέλνουμε χριστουγεννιάτικες κάρτες, κατασκευάζοντας την πρώτη το 1843. Ξεκίνησε όμως να τις τυπώνει το 1846 και μέχρι το 1860 είχε γίνει έθιμο σε όλο τον κόσμο.

10 Το χριστουγεννιάτικο δέντρο είναι γερμανικό έθιμο. Πρωτοστολίστηκε στο Στρασβούργο στις αρχές του 18ου αιώνα και από το 1750 είχε εξαπλωθεί σε όλη τη Γερμανία.

11 Ο Σάντα Κλάους είναι ο Άγιος Νικόλαος και όχι ο δικός μας Άγιος Βασίλης. Αλλά και ο Σάντα Κλάους δεν είναι σε όλες τις χώρες άντρας.

12 Στο μουσείο της πόλης Στάιερ της Αυστρίας υπάρχει μία από τις μεγαλύτερες φάτνες του κόσμου, με 778 φιγούρες, που κατασκεύασε ο Φέρντιναντ Ποσμέσερ το 1930.

13 Το 1881 ο σκιτσογράφος Τόμας Ναστ ζωγράφησε για πρώτη φορά τον Σάντα κλάους για το «Χάρπερς Γουίκλι» με τη μορφή που τον ξέρουμε σήμερα: κοντρούλης με άσπρη γενειάδα και κόκκινο κοστούμι.

14 Για τους Ιταλούς η «Λα Μπεφάνα» (Θεοφάνεια) ήταν μια γυναίκα στην Παλαιστίνη που δεν πήγε να δει τον νεογέννητο Χριστό, γιατί είχε δουλειά. Όταν το μετάνιωσε, ήταν αργά. Από τότε και κάθε 5 Ιανουαρίου γυρνάει τη χώρα ψάχνοντας το θείο βρέφος και μοιράζοντας δώρα στα παιδιά.

15 Η Βίβλος δεν αναφέρει ημερομηνία γέννησης του Ιησού, αν και κάποια στοιχεία της παράδοσης ταιριάζουν περισσότερο στην άνοιξη παρά στην καρδιά του χειμώνα.

Δέντρο Χριστουγεννιάτικο όσον κι αν μην να γίνει
θα έχει μια στοργιλιά του Υγεία Αγάπης Ειρήνης

Καλές γιορτές
με δώρα και γούρια
απο το κοσμηματοπωλείο μας.

Ν. Πλαστήρα 29, Χανιά

Τα Κάλαντα

...κι άλλα παραδοσιακά έθιμα

«Καλὴν εσπέρα ἄρχοντες, ἀν εἶναι ὀρισμὸς σας, Χριστοῦ τὴν Θεῖα Γέννηση νὰ πω σ' ἄρχοντικό σας».

Τα κάλαντα πήραν το όνομα τους από τις καλένδες του Ιανουαρίου. Οι καλένδες ήταν οι πρώτες ημέρες των Ρωμαϊκών μηνών και συγγενείς και φίλοι αντάλλασσαν επισκέψεις και δώρα, που ήταν μέλι, ξερά σύκα, κουρμάδες, κυλός και μικρά νομίσματα.

Τα κάλαντα είναι μίγμα θρησκευτικού και κοσμικού περιεχομένου. Στην αρχή εξαγγέλλεται και περιγράφεται το θρησκευτικό γεγονός και μετά ακολουθούν τα εγκώμια για τα διάφορα πρόσωπα της οικογένειας ανάλογα με τα χαρίσματα τους, την ηλικία τους, το επάγγελμα τους ή την κοινωνική τους θέση.

«Κυρά ψηλή, κυρά λιγνή, κυρά καμαροφρύδα»

Κατόπιν ακολουθούν οι ευχές,

«Τούτο το σπίτι το ψηλό, πέτρα νὰ μὴ ραγίσει

Κι ὁ νοικοκύρης τοῦ σπιτιοῦ χρόνια πολλά νὰ ζήσει»

Και τελειώνουν με την παράκληση για φιλοδώρημα,

«αφέντη μου ευγενικέ, ἀν ἔχεις γρόσια δὸς μας τὰ

ἀν ἔχεις καὶ γλυκὸ κρασί βγάλε νὰ μας κεράσεις».

Όμως, ἔχουν ἑτοιμοὺς καὶ στίχους γι αὐτοὺς ποὺ δὲν τοὺς δίνουν φιλοδώρημα,

«αφέντη μου σπὴν κάπα σου χίλιες χιλιάδες ψείρες,

Ἄλλες γεννούν, ἄλλες κλωσούν κι ἄλλες αὐγὰ μαζώνουν»

Χριστουγεννιάτικο στεφάνι

Στα χωριά συνηθίζουν νὰ κρεμάνε στους τοίχους καὶ τις ἐξώπορτες ὀλόκληρες πλεξούδες ἀπὸ σκόρδα ποὺ πάντως κερφώνουν μοσοκάρφια, δηλαδή γαρυφαλλάκια γιὰ νὰ διώξουν τὴν κακογλωσσιά ποὺ «κερφώνει» τὴν εὐτυχία τοῦ σπιτιοῦ τους.

Διακοσμημένο με Χριστουγεννιάτικα στολίδια, τὸ στεφάνι ἀπὸ ἔλατο σπὴν ἐξώπορτα, ἐκτὸς ἀπὸ τὸ καλωσόρισμα στους καλεσμένους φέρνει τύχη στο σπίτι. Βασικὴ ἡ ὑπαρξη τοῦ σκόρδου στο δέσιμό του ποὺ προφυλάσσει ἀπὸ τὸ κακὸ μάτι.

Το Χριστόψωμο στὴν Κρήτη

Τὸ ζύμωμα τοῦ Χριστόψωμου στὴ Κρήτη εἶναι ἔργο Θεῖο καὶ ἔθιμο καθαρὰ Χριστιανικό. Γιὰ τὸ Χριστουγεννιάτικο τραπέζι τὸ Χριστόψωμο εἶναι εὐλογημένο ψωμί ἀφοῦ θὰ σπρί-

ξει τὴ ζωὴ τοῦ νοικοκύρη καὶ τῆς οικογένειάς του.

Χρησιμοποιοῦν καλὸ ἀλεύρι καὶ ακριβὰ υλικά ὅπως ροδόνερο, μέλι, σουσάμι, κανέλλα καὶ γαρυφαλλά. Μαζεύονται οἱ γυναῖκες τοῦ σπιτιοῦ καὶ ὅσο νὰ γίνετὶ τὸ προζύμι, τραγουδοῦν, «ὁ Χριστὸς γεννιέται, τὸ φῶς ἀνεβαίνει, τὸ προζύμι γιὰ νὰ γένετ». Πλάθουν τὸ ζυμάρι, παίρνουν τὴ μισὴ ζύμη καὶ φτιάχνουν μιὰ κουλούρα. Με τὴν ὑπόλοιπη φτιάχνουν σταυρὸ με λουρίδες ἀπὸ τὴ ζύμη καὶ στο κέντρο βάζουν ἕνα ἄσπαστο καρδί που συμβολίζει τὴ γονιμότητα. Στὴν ὑπόλοιπη ἐπιφάνεια σχεδιάζουν σχήματα με τὸ πιρουνί γιὰ νὰ βγάλουν τὸ «κακὸ μάτι» καὶ νὰ «κερφώσουν» τὴν κακογλωσσιά. Ὁ νοικοκύρης τοῦ σπιτιοῦ παίρνει τὸ Χριστόψωμο, τὸ σταυρώνει, τὸ κόβει καὶ τὸ μοιράζει σὲ ὅλους ὅσους παρευρίσκονται στο τραπέζι, σαν συμβολισμό τῆς Θεῖας Κοινωνίας, ποὺ ὁ Χριστὸς ἔδωσε τὸν Ἄρτο τῆς ζωῆς σὲ ὅλη τὴν ἀνθρώπινη οικογένεια του.

Samaría
ΤΟ ΝΕΡΟ ΤΩΝ ΛΕΥΚΩΝ ΟΡΕΩΝ

ΚΑΛΑ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ
ΚΑΙ ΕΥΤΥΧΙΣΜΕΝΟ
ΤΟ ΝΕΟ ΕΤΟΣ

Το "πρόγραμμα" των εορταστικών εκδηλώσεων - δράσεων στα Χανιά

Χριστουγεννιάτικες συναυλίες

- Τετάρτη 21/12 στην **Παλιόχωρα** στην είσοδο της δημοτικής αίθουσας εκδηλώσεων στις 18:00 συναυλία της Βάλιας Αλεξίου
- Πέμπτη 22/12 στην **Κίσσαμο** στην πλατεία Μάνου Κατράκη στις 18:00 συναυλία με τον Μάνο Μαλαξιάνακη.
- Πέμπτη 22/12, στις 20.30, στο **Πνευματικό Κέντρο Χανίων**, διοργανώνεται χριστουγεννιάτικη συναυλία με το πρόγραμμα «Η Τέχνη του Ρυθμού στην Εκπαίδευση» και τον Γιάννη Παπατζανή, ενώ θα συγκεντρώνονται τρόφιμα για την ενίσχυση του Κοινωνικού Παντοπωλείου.
- Παρασκευή 23/12 στις 18:00 στη **Γεφυροπλάστιγγα** συναυλία του Σταύρου Λαμπρόπουλου
- Παρασκευή 30/12 στον **Κάτωλα** συναυλία της Marmitas Band σε λάτιν, τάνγκο και funky γιορτινό πάρτι.

Φιλανθρωπικές εκδηλώσεις

- Δευτέρα 26 Δεκεμβρίου **Santa Run Day**. Ραντεβού στις 12:30 στην πλατεία Κατεχάκη και στη συνέχεια πάρτι στη 13:00.
- Εκστρατεία συγκέντρωσης τροφίμων και ειδών πρώτης ανάγκης 13 Ιανουαρίου 2023 από **"Το Χαμόγελο του Παιδιού"** για τα παιδιά και τις οικογένειες που ζουν σε κατάσταση φτώχειας. Κέντρο Στήριξης Παιδιού & Οικογένειας στα Χανιά: Σμύρνης 30, Χανιά, Τ.Κ.73136 . Ωράριο λειτουργίας: Δε- Πα 09:00-17:00 .
- Παρασκευή 23 Δεκεμβρίου στις 19:30 στην παραλία Τελωνείου στην **Κίσσαμο** εκδήλωση με τίτλο "Η νύχτα των ευχών". Οι συμμετέχοντες καλούνται να προσφέρουν είδη τροφίμων ή να ενισχύσουν τους κουμπάρδες, παραλαμβάνοντας το φαναράκι τους. Τα έσοδα θα διατεθούν για τις ανάγκες του Αννουσάκειου Ιδρύματος.

Δράσεις για παιδιά

- Παρασκευή 23 Δεκεμβρίου, στις 17:00, στο Ίδρυμα "Τσιράκη" στον **Σκινέ**, διαδραστικό εργαστήριο (3-9 ετών) και παρέα με τη συγγραφέα Αυγουστιανή Μαργαρίτα.
- Σάββατο 24 Δεκεμβρίου στις 11:00 στο **Δημαρχείο Κισ-**

Παζάρια αγάπης

- Χριστουγεννιάτικο παζάρι λειτουργεί έως τις 31/12 στην οδό Χάλιδων από τους Συλλόγους: "ΚΗΦΑΠ Μεγαλόχαρη", «Ο Άλλος Άνθρωπος», "Η Προστασία των Ζώων», «ΚΟΙΣΠΕ Χανίων", "Σώμα Ελληνικού Οδηγισμού Τ.Τ. Χανίων", «ΕΛΕΠΑΠ", "Κέντρο Ημέρας Νόσου Alzheimer Χανίων" και "ΚΗΦΑΑΜΕΑ".
- Χριστουγεννιάτικο παζάρι αγάπης του Συλλόγου "Ορίζοντας" στην Οδό Τσουδερών 38Α έως και την παραμονή της Πρωτοχρονιάς.

σάμου Χριστουγεννιάτικος Μουσικός Περίπατος με τη Φιλαρμονική του Δήμου "Ειρηνάιος Γαλανάκης".

- Δευτέρα 26 Δεκεμβρίου στις 11:00, στο Πολιτιστικό Κέντρο **Βλακερωνίτισσας**, εργαστήρι τέχνης (4-9 ετών).
- Τρίτη 27 Δεκεμβρίου 2022, 11.00 – 12.00, Παιδική – Εφηβική Βιβλιοθήκη **Σούδας**, ανάγνωση του βιβλίου "Ο μικρός δράκος Καρύδας: Χριστούγεννα στο νησί των δράκων" του συγγραφέα, Ίνγκο Ζίγκνερ υπό τους ήχους χριστουγεννιάτικων μελωδιών και με εργαστήρι κατασκευής χριστουγεννιάτικων στολιδιών (5 - 10 ετών).
- Τετάρτη 28 Δεκεμβρίου 2022, 11.00 – 12.00, Παιδική Εφηβική Βιβλιοθήκη **Σούδας**, δημιουργία Pop up χριστουγεννιάτικων καρτών και ανάγνωση του βιβλίου "Το πιο υπέροχο δώρο του κόσμου" του συγγραφέα Μάρκ Σπέρινγκ (5 - 10 ετών).
- Τρίτη 27 Δεκεμβρίου στις 11:00, στην αίθουσα Πολιτιστικού Κέντρου **Ταυρωνίτη**, διαδραστικό εργαστήριο (3 - 9 ετών) και παρέα με τη συγγραφέα Άρτεμη Πλανάκη.
- Τρίτη 27 Δεκεμβρίου στις 17:00 στα **Λιβάδια** χριστουγεννιάτικη γιορτή με το Ξωτικό από το Βόρειο Πόλο.
- Τετάρτη 28 Δεκεμβρίου στις 11:00, στο **Κολυμβάρι**, στο Γυμνάσιο-Λύκειο, διαδραστικό εργαστήριο (3-9 ετών) και παρέα με τη συγγραφέα Δέσποινα Τζιάκη.
- Πέμπτη 29 Δεκεμβρίου, 17.00 – 19.00,

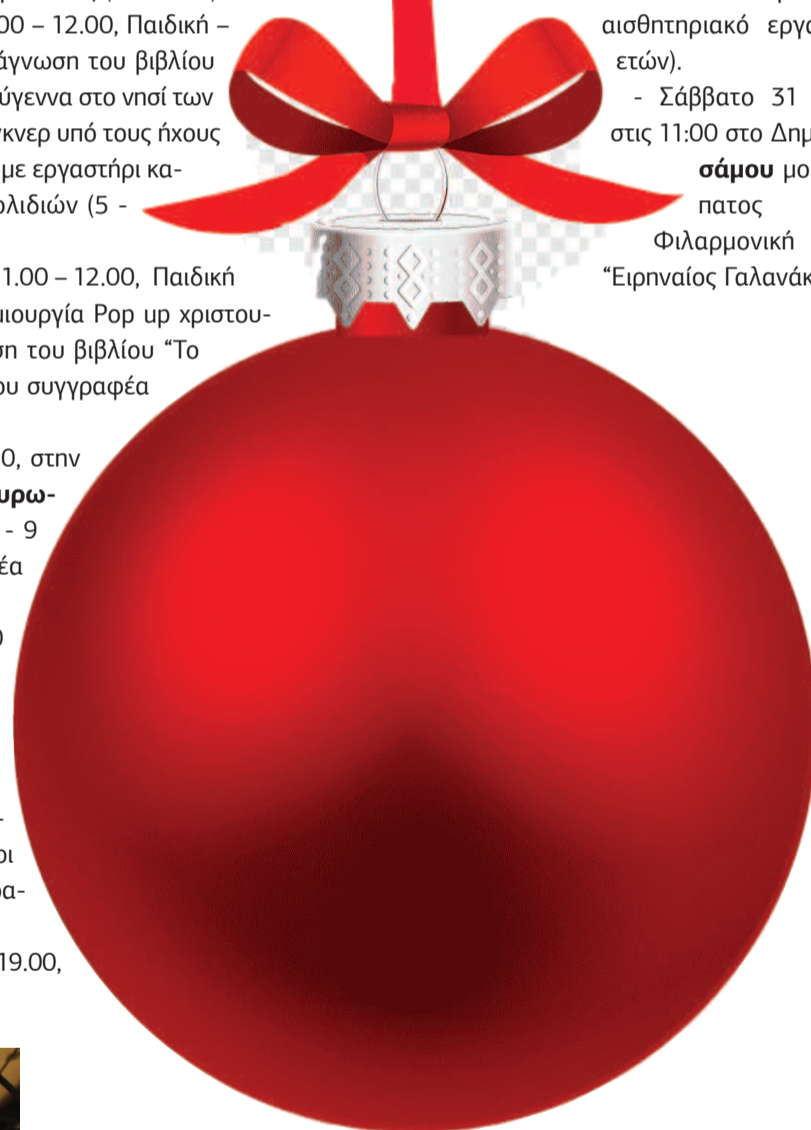
στο **KAM**, ανάγνωση των βιβλίων "Το κόκκινο γιλέκο του μικρού Ρόμπιν" του Jan Fearnly και "Ο γάτος των Χριστουγέννων" των Lucy Rowland και της Paula Bowles. Εργαστήρι χριστουγεννιάτικων κατασκευών. Με τις βιβλιοθηκονόμους Βιβή Χουδαλάκη, Λίτσα Μαστορακάκη, Αργυρώ Κατσιγιαννάκη και Αρχοντούλα Χουδαλάκη. Για όλα τα παιδιά.

• Πέμπτη 29 Δεκεμβρίου στις 11:00, στο Πολύκεντρο **Βουκολίων** θεατρική διαδραστική παράσταση (3-9 ετών).

• Παρασκευή 30 Δεκεμβρίου στις 11:00, στο Πολιτιστικό Κέντρο **Ραβδούχα**, θεατρική διαδραστική παράσταση (3-9 ετών).

• Σάββατο 31 Δεκεμβρίου στις 11:00, πρώην Κοινοτικό Κατάστημα **Πλατανιά**, αισθητηριακό εργαστήρι (3-9 ετών).

- Σάββατο 31 Δεκεμβρίου στις 11:00 στο Δημαρχείο **Κισσάμου** μουσικός περίπατος με τη Φιλαρμονική του Δήμου "Ειρηνάιος Γαλανάκης".

Το προτεινόμενο εορταστικό ωράριο στα μαγαζιά των Χανίων

ΤΡΙΤΗ 20/12	09:00-14:00 & 17:30-20:30
ΤΕΤΑΡΤΗ 21/12	09:00-14:00 & 17:30-20:30
ΠΕΜΠΤΗ 22/12	09:00-14:00 & 17:30-20:30
ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 23/12	09:00-20:00
ΣΑΒΒΑΤΟ 24/12	09:00-19:00

ΚΥΡΙΑΚΗ 25/12 ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ

ΔΕΥΤΕΡΑ 26/12	ΚΛΕΙΣΤΑ
ΤΡΙΤΗ 27/12	09:00-14:00 & 17:30-20:30
ΤΕΤΑΡΤΗ 28/12	09:00-14:00 & 17:30-20:30
ΠΕΜΠΤΗ 29/12	09:00-14:00 & 17:30-20:30
ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 30/12	09:00-20:00
ΣΑΒΒΑΤΟ 31/12	09:00-18:00

ΚΥΡΙΑΚΗ 01/01 ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑ

ΔΕΥΤΕΡΑ 02/01	ΚΛΕΙΣΤΑ
ΤΡΙΤΗ 03/01	09:00-14:00 & 17:30-20:30
ΤΕΤΑΡΤΗ 04/01	09:00-14:30
ΠΕΜΠΤΗ 05/01	09:00-14:00 & 17:30-20:30
ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 06/01	ΘΕΟΦΑΝΙΑ
ΣΑΒΒΑΤΟ 07/01	09:00-14:30

**ΣΤΑΜΑΤΗΣ
ΑΠΟΣΤΟΛΑΚΗΣ**

ΟΙ ΣΚΟΛΙΑΔΕΣ

«Χριστούγεννα, Πρωτούγεννα,
πρώτη γιορτή του χρόνου,
για βγέστε, δήτε, μάθετε,
που ο Χριστός γεννάται.
Γεννάται κι αναθρέφεται με μέλι
και με γάλα,
το μέλι τρων' οι γι' άρχοντες,
το γάλα οι αφεντάδες,
και το μελισσοβότανο,
λούζονται οι κυράδες...»
«Ποπανωθιός στο σπίτι σας,
είναι μian περιστέρα,
ανοίξετε την πόρτα σας,
να πούμε καλησπέρα!»
«Καλησπέρα σας και έτη πολλά!»
(Από τα κρητικά κάλαντα)
«Τούτες οι μέρες το 'χουνε,
τούτες οι γ' εβδομάδες,
κι αφού 'χει φίλο τον καλεί,
δικό του περμαζώνει.
Χαράς του, π' αποδέχεται,
καΰμοίς του π' ανημένει.»

Κι όσο για την τόνωση του θρησκευτικού συναισθήματός μας, οι ύμνοι και τα τροπάρια, τα αναγνώσματα και όλη η πλούσια θρησκευτική λατρεία μας, ασφαλώς την κάνουν ζωντανή και ανεξίτηλη μέσα στο ψυχικό μας περιεχόμενο, γιατί χρονιάρες μέρες, το εκκλησίασμα είναι πυκνό σ' όλους τους ναούς. Κι ακόμη, στον ίδιο χώρο του Σαρανταήμερου η νηστεία, για όσους την τηρούν, το ξαγόρεμα πριν από τη μεταλάβωση, το χριστόψωμο το σπιτίσιο και το πρόσφορο, ζύμωμα, και ψήσιμο ξεχωριστό, του νοικοκυριού για τη μεγάλη μέρα, τα κάλαντα, μ' όλη την εθιμολογία των και το με πολλή ανθρωπιά και ψυχικό μεγαλείο φορτωμένο έθιμο του σκουτελικού, του πλούσιου πιάτου δηλ. που στέλνομε με το παιδί μας, πριν ακόμη φάμε, στα σπίτια της γειτονιάς, μετρούν πιστεύομε πολύ, στην τόνωση του φορτισμένου θρησκευτικού συναισθήματός μας, το Δωδεκαήμερο των γιορτών.

Κι ακόμη μπορούμε να σημειώσουμε, την καθιέρωση, τα τελευταία χρόνια, της υποβλητικής Χριστουγεννιάτικης αρχιερατικής θείας λειτουργίας, με το σύνολο σκηνικό της παρουσίασας (πρόβατα, κουδούνια, βοσκούς, φωτιές, σήμαντρα) στη σπηλιά τ' Αϊ Γιάννη στη Μαραθοκεφάλα, καθώς και σε άλλα ανάλογα ιερά προσκνηματικά σπήλαια του Τόπου μας.

Ο οικογενειακός μας χώρος πάλι, είναι τούτον τον καιρό, ο δυνατός μαγνήτης, όπου μας κάνει "σπιτάρηδες" αφοσιωμένους. Τα νόστιμα φαγητά, απ' αφορμή τα χοιροσφάγια, σε κάθε σπίτι του χωριού, οι πικάντικοι μεζέδες και οι λιχουδιές. Τα σύγκλινα και οι ομματιές, οι κουλούρες και τα σπιτίσια Χριστόψωμα, καθώς κι οι βασιλόπιτες της Πρωτοχρονιάς (που προείπαμε), όλα κι όλα, αυτά τα παραδομένα από γενιά σε γενιά, δεν μας αφήνουν ασυγκίνητους, μηδ' έξω από τον άγιο χώρο του σπιτιού μας του τρισευλογημένου!

Χριστούγεννα

Ας τον δούμε τούτον τον καθάριο ελληνικό χώρο, τον τόπο μας τον θαυμάσιο, με τα έθιμά του τ' απaráμιλλα, τα βαθιά ριζωμένα στο Είναι μας, όπως ακριβώς μας τα παρουσιάζουν γέροντες και γερόντισσες, νιοι και κοπελοπούλες, των χωριών της Δυτικής Κρήτης μας.

1. «Εμείς στα χρόνια μας, τις νηστείες τις κρατούσαμε και τις κρατούμε ακόμη. Του Σαρανταήμερου η νηστεία, αρχίζει τ' Αϊ Φιλίππου (14 του Νοέμβρη) και βαστά ως τα ξημερώ-

ματα τω Χριστουγέννω που μεταλαβαίνουμε. Εχομε ξαγορευτεί το 'σπερνό...» (Πληρ. Χρ. Μπουλνταδάκης, γενν. στα 1904 στον Καμπανό Σελίνου).

2. «Οι δουλειές στα χωριά μας, δεν τελειώνουν ποτέ. Και το Σαρανταήμερο, ένας λόγος παραπάνω. Οι γι' άντρες σ' τσ' όξω δουλειές, στα ξύλα, στα μαρθιά, να σκίζουν σκίζες για το μαγέρεμα, να φέρουν κλαδιά και φουρνόξυλα, να κουβαλήσουν λιόξυλα και πρινοκούτσουρα, για την καμινάδα την ακόρταγη, γιατί δουλεύει συνέχεια τούτο τον καιρό με τα κρύα. Να κουβαλήσουν και να "βγάλουν" τσ' ελιές σ' τσ' φάμπρικες!... Κι εμείς, οι καφερές, οι γυναίκες... είντα να πρωτοκάμουμε. Η μαζωκτική των ελιών, παίρνει ώρες, η καθαριότητα του σπιτιού, η ετοιμασία τω ρούχω και τόσα άλλα, που δε σ' αφήνουν, να αναστενάξεις...»

Κι ανήμερα στα Χριστούγεννα, οι δουλειές πέφτουν με το τσουβάλι. Ας θυμηθούμε μερικές:

– Να ζυμώσουμε τα Χριστόψωμα με το σταυρό στη μέση με το καρύδι.

– Να τα φουρνίσουμε και να προσέξουμε το "ρόδισμά" των.

– Να ετοιμάσουμε απου καθάριο στάρι τση χρονιάς, το προσφορίδι για τη λειτουργία, ξεχωριστό ζύμωμα και ψήσιμο.

Και πρέπει να 'χουμε ξεμπλέξει μ' ούλα τ' άλλα, γιατί το πρωί τση παραμονής τω Χριστουγέννω, θα "θέσουμε κάτω το χοίρο" και τούτη η "διασκέδαση" για τσ' άντρες, είναι σταύρωμα για εμάς. Γιατί, τα χοιροσφάγια φέρνουν: πλύσιμο των εντέρων, γιατί θα γίνουν οι ομματιές, ετοιμασία του γεμιδιού (χειρομυλισμένο χάσικο στάρι, μυρωδικά, σταφίδες) και μετά τ' αλατοπιπέρισμά του, η κουραστική δουλειά του γεμίματος και του αργού ψησίματός των, στο ζωμό που πιο πριν βράσαμε τα κεφαλόποδα του γουρουνιού.

Εχομε ξεχωρίσει τα λεπτά άντερα που τα προορίζαμε για τα νόστιμα σπιτίσια καπνιστά λουκάνικα, άλλη εργασία κι αυτή, που δεν περιμένει, λες κι η μέρα, έχει εκατό ώρες!

Το παραχέρι μας, καμιά κοπελιά δηλαδή, τηγανίζει τα σκώτια, γιατί αύριο Χριστούγεννα, πριν να κάσουμε στο τραπέζι, πρέπει να πάμε στα σπίτια της γειτονιάς, το σκουτελικό. Τό 'χουμε μάθει "πάππου προς πάππου", που λένε, τούτο το συνήθειο. Το σκουτελικό το πάμε, όσοι σφάξαμε χοίρο, σ' όλα τα σπίτια, πλούσια και φτωκά. Κι έχει μέσα, σταροπί-

Κατά που λέει και το ριζίτικο τραγούδι του τόπου μας, τούτες ιδιαίτερα οι μέρες του Δωδεκαήμερου, από την παραμονή των Χριστουγέννων, ως το βράδυ τ' Αγιασμού, είναι μέρες φορτωμένες συγκινήσεις, γραφικά έθιμα και ζωηρά βιώματα, σ' όλον τον ελληνικό χώρο!

Κι είναι γνωστό, πως δεν υπάρχουν μεγάλες διαφορές στα έθιμα Χριστουγέννων, Πρωτοχρονιάς και Φώτων, στη Δυτική Κρήτη, από τη λοιπή Ελλάδα.

Σ' όλον αυτό τον περίγυρο, ξεδιακρίνει κανείς εύκολα, τον πόθο τ' ανθρώπου:

– Να χαρεί τη μετάβαση από τη χειμωνιάτικη περίοδο και το σκοτάδι στο ανοιξιάτικο φως και στη βλάστηση.

– Να εξασφαλίσει την ευτυχία για τον Νέο Χρόνο που 'ρχεται και να τονώσει -τέλος- το θρησκευτικό και οικογενειακό αίσθημα, ιδιαίτερα με τις εκκλησιαστικές αλλά και σπιτίσιες τελετές των Χριστουγέννων, τ' αγίου Βασιλειού και των Φωτώ, όπως εύστοχα επισημαίνει και ο καθηγητής Δημ. Σ. Λουκάτος, σε σχετικό έργο του!

Κι εδώ στον τόπο μας, τη Δυτική Κρήτη, η πρώτη επιθυμία, απ' όσες αραδιάσαμε πιο πάνω, επιδιώκεται με πολλά και διάφορα.

– Με το ακοίμητο τζάκι και το πελώριο πρινοκούτσουρο, το διαλεγμένο από τον νοικοκύρη, για να βαστάξει, μερόνυχτα, ζωντανή τη φωτιά.

– Με το Χριστουγεννιάτικο δέντρο στο σπίτι, και την πρασινάδα του.

– Με τους πολύχρωμους φωτισμούς (σπίτια, πόλη, δρόμοι, κλπ.)

– Με τα λιόφυλλα, που ρίχνουμε στην αθρακιά, για να ματτέψουμε μελλούμενα.

– Με τον αγιασμό των σπαρτών και του έχει μας, ύστερα από του παπά τον καθιερωμένο αγιασμό.

Η προσδοκία της ευτυχίας για το Νέο Χρόνο που έρχεται, τονίζεται θαυμάσια με τα κάλαντα και τις ευχές. Με τα δώρα και τα τυχερά παιχνίδια. Με τις βασιλόπιτες και τα μελομακάρουνα, με τους τηγανίτες και τα καλοχερίδια, που δίνουν και παίρνουν, Πρωτοχρονιά ανήμερα, σ' όλα τα νοικοκυριά!

λαβο μυρωδάτο, κρέας βραστό, ένα κομμάτι «ομματέ», σκυώτι τηγανητό, κι άλλους μεζέδες...

Δε λέω για την ετοιμασία και το στρώσιμο του γιορταστικού Χριστουγεννιάτικου τραπέζιου και το σουλούπωμα του σπιτιού, γιατί εδώ βοηθούνε οι κοπελιές περισσότερο. Οι πιο μικρές για την καθαριότητα κι οι μεγαλύτερες για τα ντόπια γλυκά που πρέπει να 'ναι στο τραπέζι μας, τούτες τσι μέρες!...» (Πληροφ. Αναστασία Α. Αποστολάκη, γενν. 1907, Καμπανός Σελίνου).

3. «Εμείς οι κοπελιές του σπιτιού, μιαν εβδομάδα πριχού να 'ρθουν τα Χριστούγεννα, στέναμε σε μια γωνιά του σπιτιού το δέντρο. Το πρωτόδαμε το Χριστουγεννιάτικο δέντρο, να το στολίζουν οι κοπελιές που πηγαίνανε στο Γυμνάσιο, εδά κι είκοσι χρόνους, πάνω κάτω. Και το σιάζουμε με πολύχρωμα χρυσόχαρτα, οι γι' ίδιες, και γίνεται όμορφο...» (Πληροφ. Αγγελ. Ντελάκη, Καμπανός Σελίνου, 1970).

4. «Η μεγάλη χαρά των κοπελιώ για τα Χριστούγεννα, είναι τα κάλαντα. Απού μέρες κάνουμε και μπρόβες. Κι ως τόσο, βρίσκουν, κι ετοιμάζουν τον τενεκέ με το πυργυάλι του, για το λάδι, το λαδοφένερο και τελευταία τον φακό, για να βλέπου τσι κακοβολάδες στο σκοτίδι, τον μουσαμά με κουκούλα για την κακοκαιριά, το ραβδί για τα σκυλιά και πάν' απ' όλα τα λόγια των καλάντων, που των τα μαθαίνουν οι γονιοί των...» (Πληροφ. Χρ. Μπουλνταδάκης, γενν. 1904, Καμπανός Σελίνου).

Τα λόγια που λένε κι εδώ οι καλαντιστάδες, τα Χριστούγεννα, είναι τα γνωστότατα στο πανελλήνιο κάλαντα:

«Καλήν εσπέραν άρχοντες,/ αν είναι ο ορισμός σας,/ Χριστού τη θεία γέννηση,/ να πω στ' αρχοντικό σας./ Χριστός γεννάται σήμερα εν Βηθλεέμ τη πόλει/ οι Ουρανοί αγάλλονται/ χαίρει η Κτίσις όλη./ Εν τω σπηλαίω τίκτεται,/ εν φάτνη των αλόγων,/ ο Βασιλεύς των Ουρανών/ και Ποιότης των όλων... κλπ.»

Μετά το φιλοδώρημα των καλαντιστάδων από τους νοικοκύρηδες του σπιτιού, σε λάδι, κεράσματα και φρούτα, φεύγουν οι πρώτοι, για άλλο σπίτι τραγουδώντας:

«Τέσσερα – πέντε γράμματα,

έχει η γι' άλφα – βήτα,

κι όσ' απομένετε 'ν' επά,

να'χετε καλή νύχτα»

και φεύγοντας, εύχονται: «Καλή νύχτα και σ' έτη πολλά!»

Σήμερα, Χριστουγέννων μέρα, με το πλούσιο τραπέζι και το καλό κρασί γίνεται κεφάτος ο άνθρωπος, στη ζεστασιά του σπιτιού και στην αγάπη των δικών του. Χρονιάρες μέρες, κι οι ξενιτεμένοι μας ήρθανε, οι στρατιώτες μας πήραν ολιγοήμερες άδειες κι είναι κοντά μας, της φαμελιάς μας το τραπέζι, επί τέλους ξαναγέμισε. Χαίρονται κι οι νοικοκυρές που δεν πήγαν άδικα οι κόποι των. Τα φαγητά των

τα περιποιήθηκαν όπως των έπρεπε, κι αφού το βαρέλι του μαγατζέ, δυο γη τρεις φορές ξαναγέμισεν με μαρουβά το κρασογυάλι.

Ολο τούτο το κέφι ξεχύνεται τ' απόγεμα κι ως αργά το βράδυ στις γιορτές. Γιορτάζουν οι Μανόληδες και μερικοί Χριστοί (οι υπόλοιποι μεταθέτουν τη γιορτή τους στις 6 τ' Αυγούστου, του Χριστού). Εδώ πια το κέφι κορυφώνεται. Τα ριζίτικα, οι μαντινάδες, ο χορός και τ' αστεία, κάνουν τη μέρα τούτη αξέχαστη. Και δε βιάζεται, κι ας πάει ξημερώματα, να πάνε για ύπνο, γιατί οι σκολάδες τούτες το λένε ξεκάθαρα: «Τρεις στα Γέννα, τρεις στα Φώτα κι έξε στην Ανάσταση!» και πώς να μην τηρήσουμε τούτον τον παλιό νόμο, ιδιαίτερα τώρα που μας συφέρει κιόλας. Αν κι όπως φαίνεται, κι ο Θεός, μεγάλη η χάρη Του, συνυπογράφει, γιατί

βρέχει και χιονίζει και «ξαργιούμε αφού τσι δουλειές μας, θέλουμε δέ θέλουμε».

Τό ρίνουμε λοιπόν στο οικογενειακό γλέντι, γιατί:

**«Τούτος ο κόσμος φίλε μου,
σφαίρα 'ναι και γυρίζει,
κι άδικα τονε πορπατεί,
όποιος δεν τον γλεντίζει».**

Κι ύστερα:

**«Οι φίλοι οντέ θα σμίξουνε,
η γής αναδακρύνει
και τα βουνά ραίζουνε,
κι η θάλασσα βουρκώνει».**
Χρόνια Πολλά!

Τσιτσιρίδης Χρήστος

ΚΟΣΜΗΜΑ • ΡΟΛΟΙ

ΓΟΥΡΙ 2023

Κριάρη 10, 73100 Χανιά • Τηλ. 28210 79412, Κιν. 6974 651 581

Χριστούγεννα του '40

ΓΙΩΡΓΟΣ
ΜΑΡΟΥΛΟΣΗΦΑΚΗΣ*

Φθινόπωρο- χειμώνας του 1940. η Ελλάδα έχει δεχθεί μια ύπουλη επίθεση από τη φασιστική Ιταλία. Οι μάχες μαίνονται στα βουνά της Βόρειας Ηπείρου. Μάχες σκληρές. Οι Ιταλοί πολεμούν. Οι Έλληνες φαντάροι όμως μάχονται «υπέρ βωμών και εστιών» και νικούν. Πολεμούν τους Ιταλούς και τα κρύα.

Γυναίκες πλέκουν για φαντάρους που πολεμούν στο μέτωπο.

Το χιόνι είναι πιο σκληρός εχθρός. Στη βουνοκορφή το «Μνήμα της Γριάς», σε υψόμετρο περίπου 1000 μέτρων οι μάχες είναι πιο σκληρές. Τη βουνοκορφή πότε την κερδίζουν οι Ιταλοί και πότε οι Έλληνες φαντάροι. Το χιόνι πέφτει συνεχώς. Οι φαντάροι μας της 5ης Μεραρχίας Κρητών ξεπαγιάζουν πάνω στη βουνοκορφή. Χέρια και πόδια ξυλιάζουν. Τα κρουπαγήματα φαίνεται να έρχονται, όμως πολεμούν και ελπίζουν ότι μπορεί να γλυτώσουν. Όχι από τους Ιταλούς, όχι από τα βόλια, αλλά από τον χειρότερο εχθρό. Το χιόνι.

Είναι Δεκέμβρης. Στο σπίτι του καπετάν Σπυριδογιάννη -του Γιάννη του Σπυριδο- είναι στενοχωρημένοι και ανήσυχοι. Τι να κάνει ο γιος τους που πολεμά στα βουνά της Βόρειας Ηπείρου τους Ιταλούς. Ζει ή είναι σκοτωμένος; Δεν έχουν καθόλου νέα του. Η πόρτα χτυπά. Είναι ο ταχυδρόμος. Τους φέρνει γράμμα από τον γιο τους. Ο Σπυριδογιάννης το πήρε και το άνοιξε ανυπόμονα.

«Πατέρα ζω», του έγραφε. «Είμαι όμως σε νοσοκομείο εκστρατείας. Έχω πάθει κρουπαγήματα, γιατί έμεινα πολεμώντας του Ιταλούς στο χιόνι, πάνω στη βουνοκορφή που τη λένε «Μνήμα της Γριάς». Οι γιατροί μου 'κοψαν το αριστερό πόδι πάνω από τον αστράγαλο. Στενοχωριέμαι γιατί δεν έφαγα βόλι για να μου το κόψουν. Μου το 'κοψαν από κρουπαγήματα. Τα πόδια μου είχαν παγώσει πάνω στο βουνό στο οποίο πολεμούσα. Δεν είχα τσουράπια να φορέσω, χρειάζομαστε τσουράπια. Πολλά τσουράπια, για να γλυτώσουμε από το χιόνι».

Τσουράπια μωρέ, είπε ο Σπυριδογιάννης. Πήρε το γράμμα του γιου του και το πήγε στον παπά να το διαβάσει την Κυριακή στην εκκλησία. Ο παπάς το διάβασε, το πήγε όμως και

στον Δεσπότη. Ο Δεσπότης το τύπωσε σε χιλιάδες αντίτυπα στο Τυπογραφείο Κανάκη Φραγκιαδάκη - Φωτεινής Μαυράκη και το 'στειλε σ' όλη την Κρήτη.

Η ιαχή ΑΕΡΑ του Έλληνα φαντάρου στα βουνά της Βόρειας Ηπείρου γίνεται ιαχή «Τσουράπια σ' όλη την Κρήτη». Η 5η Μεραρχία χρειάζεται τσουράπια για τους φαντάρους της. Η Κρήτη ολάκερη γίνεται ένα απέραντο εργαστήριο κατασκευής τσουραπιών. Στα χωριά της Ρίζας οι αργαλειοί δεν υφαίνουν περίτεχνα υφαντά. Υφαίνουν κετσέδες που με κατάλληλο ράψιμο γίνονται υπέροχα τσουράπια.

Στο Γαβαλοχώρι -χωριό του Αποκόρωνα- οι γυναίκες δεν πλέκουν κοπανέλι, παραδοσιακό πλέξιμο του χωριού. Όλες πλέκουν τσουράπια. Κάπου - κάπου οι κοπέλες, πλέκοντας τα τσουράπια τραγουδούν «κορόιδο Μουσουλίνι κανείς δεν θα σου μείνει κι εσύ κι η Ιταλία η πατρίδα σου η γελοία από τον χάρτη θα σβηστεί».

Στο Μοναστήρι οι καλόγριες έπαψαν να φτιάχνουν λαμπάδες και κεριά για τις άγιες μέρες των Χριστουγέννων που έρχονται. Φτιάχνουν όλες τσουράπια. Τα χέρια μας είναι κοντά στους φαντάρους μας. Η καρδιά μας είναι κοντά στο νεογέννητο θεάνθρωπο που έρχεται. Στη γαλλική Σχολή στη Χαλέπα τα μαθήματα έχουν σταματήσει λόγω του πολέμου.

Η Σερ-Ευαντελή, ή Σερ-Αμελή, η Μα-Μερεϊ και οι άλλες καλόγριες πλέκουν τσουράπια για τους Έλληνες φαντάρους».

«Η πατρίδα μας είναι σκλαβωμένη στους Ναζί Γερμανούς και στους φασίστες τους Ιταλούς» λέει η Μα-Μερ. Οι Έλληνες φαντάροι πολεμούν και για τη δικιά μας λευτεριά. Η προσφορά μας είναι το λιγότερο που μπορούμε να κάνουμε, να

τους βοηθήσουμε στον πόλεμο εναντίον των Ιταλών και του χιονιού. Στα σπίτια έχει σταματήσει κάθε προετοιμασία για τα Χριστούγεννα που έρχονται. Ούτε χριστόψωμα δεν θα φτιάξουμε, λένε οι γυναίκες, τσουράπια και μόνο τσουράπια. Ο κυρ-Αριστείδης ο πραματευτής γυρίζει με το γαϊδουράκι του τις γειτονιές. Δεν έχει φορτωμένες βιτρίνες. Έχει δυο μεγάλα κοφίνια και μαζεύει τσουράπια. Ντιν-νταν χτυπούν οι καμπάνες των εκκλησιών αναγγέλλοντας τη γέννηση του θε-ανθρώπου.

Το ντιν-νταν γίνεται ιαχή ΑΕΡΑ πάνω στα βουνά της Βόρειας Ηπείρου. Οι φαντάροι μας με ζεστά τα ποδιά με τις χιλιάδες τσουράπια που είχαν φθάσει στην 5η Μεραρχία πολεμούν και νικούν. Η μια μετά την άλλη οι πόλεις και τα χωριά γίνονται και πάλι ελληνικά. Οι ένδοξες μέρες του 1914 που τα κρητικά Αντάρτικα Σώματα απελευθέρωναν τη Βόρειο Ήπειρο ξανάρχονται. Οι Άγιοι Σαράντα, η Χειμάρρα, η Κορυσά είναι και πάλι ελληνικές.

Το νεοριζιτικό «Παιδιά ίντα γινίκασι της Κρήτης οι γυναίκες. Μπδέ σε ρούγες φαίνονται μπδέ σε παραθύρια. Τα σπίτια δε στολίζουνε για του Χριστού τη γέννα, ούλες τσουράπια πλέκουνε, για τσ' Έλληνες φαντάρους που πολεμούνε σα θεριά στις Αλβανίας τα βουνά», ακουγόταν σε όλη την Κρήτη.

Σημ.: Τσουράπια είναι η χοντρή μάλλινη κάλτσα που φτάνει μέχρι το γόνατο.

*Ο Γιώργος Μαρουλοσηφάκης είναι απόμαχος δημοσιογράφος - τυπογράφος

ΝΙΚΟΛΕΤΑ
ΒΡΕΚΑ

ΔΗΜΗΤΡΗΣ
ΜΑΡΙΔΑΚΗΣ

«Τα καλύτερα Χριστούγεννα της ζωής μου» ...

10 Χανιώτες
θυμούνται...

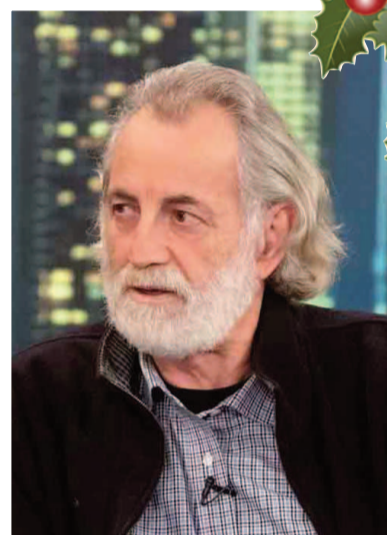
Μιχάλης Αεράκης*

«Μέρες που γύρισε ο πατέρας»

Μονάχα μια στιγμή χριστουγεννιάτικη έχω κρατήσει ολοζώντανη στο νου. Ήμουν 9 χρονών και μέναμε στα Ανώγεια. Εκείνα τα Χριστούγεννα επέστρεψε ο πατέρας μου από τη Γερμανία, που είχε φύγει μετανάστης για δουλειά, για να περάσει τις μέρες των γιορτών μαζί μας και να ξαναφύγει. Η αδημονία μου ήταν ήδη μεγάλη από το άκουσμα του ερχομού του από τη μάνα μου. Τα προηγούμενα τρία χρόνια αισθανόμουν μια απίστευτη μοναξιά τις γιορτές λόγω της απουσίας του, ένιωθα άβολα όταν τα υπόλοιπα παιδιά στην ηλικία μου γιόρταζαν με τους πατεράδες τους και ολάκερη την οικογένεια, οπότε η χαρά μου τότε ήταν απεριγράπτη όταν ήρθε.

Εκείνα τα Χριστούγεννα στήθηκε μεγάλο γλέντι. **Γιορτάσαμε όλη η οικογένεια μαζί στο χωριό και θυμάμαι εκείνες τις στιγμές σαν να έγιναν τώρα.** Δεν είχα ξεκολλήσει ούτε λεπτό από πάνω του και ακόμα-ακόμα θυμάμαι είχα εκφράσει και την επιθυμία να κοιμόμαστε μαζί το βράδυ τόσο που μου 'χε λείψει. Και περιέργως τότε μου έφερε από τη Γερμανία ένα κλαρίνο ως δώρο, πολύ ασυνήθιστο για εμάς στην Κρήτη. Προσπάθησα ανεπιτυχώς να βγάλω κάποιους ήχους στην πορεία αλλά φυσικά δεν τα κατάφερα, ενώ ποτέ δεν τον ρώτησα γιατί μου το έφερε. Χαιρόμουν απλώς που ήταν κοντά μου και ήταν τέτοια η λαχτάρα μου που και τίποτα να μην μου έφερνε δεν με ενδιέφερε.

*Ο Μιχάλης Αεράκης είναι πθοποιός

Στο χιονισμένο χωριό παρέα με όλα τα παιδιά, στο σπίτι περιμένοντας με λαχτάρα τον ερχομό του πατέρα από τη Γερμανία, στην ελεύθερη Ελλάδα του '74, στις γεύσεις και στα αρώματα των χριστουγεννιάτικων εδεσμάτων, σε ένα ξενοδοχείο φάντασμα στη Χίο και στις παιδικές αναμνήσεις συναντά κανείς ξεχωριστές γιορτινές θύμησες! Ζεστασιά, μπόλικο φαΐ, αγαπημένα πρόσωπα συνθέτουν συνήθως το σκηνικό των τελευταίων ημερών του έτους· ίσως όμως όχι σε όλες τις ιστορίες... Δέκα Χανιώτες, ηθοποιοί, αθλητές, πολιτικοί κι άνθρωποι του τόπου, αναπολούν αλησμόνητες γιορτές της ζωής τους, που για κάποιον λόγο «σφράγισαν» τη μνήμη τους, και τις μοιράζονται μαζί μας.

Άννα Ντουντουνάκη*

Γιορτές μοιρασμένες...
σε ομάδα και γονείς

Λοιπόν! Στην αρχή έκανα τη αλλαγή του χρόνου με την ομάδα σε ένα ξενοδοχείο και στη συνέχεια βγήκαμε με τους γονείς μου σε ένα μεζεδοπωλείο με ζωντανή μουσική, από αυτά τα μεζεδοπωλεία για τα οποία φημίζεται ο Βόλος. Ήταν μικρό το μαγαζί και το κλίμα πολύ ζεστό κι είχαμε περάσει πολύ όμορφα. Ήταν κάποιες γιορτές μακριά από το σπίτι και τα Χανιά που όμως τις είχαμε περάσει όλοι μαζί!

*Η Άννα Ντουντουνάκη είναι αθλήτρια

Γιάννης Κουκουράκης*

«Αναμνήσεις με άρωμα
σπιτικού φαγητού»

Θυμάμαι πήγαινα Λύκειο. Δεν πηγαίναμε προφανώς σχολείο γιατί ήταν περίοδος εορτών και είχαμε μαζευτεί όλο το σόι, καμιά 20ριά άτομα, φίλοι, συγγενείς, σε ένα τεράστιο τραπέζι. Τα παιδιά παίζαμε επιτραπέζια και ήμασταν όλοι μαζί τα Χριστούγεννα, κάτι που τα έκανε να ξεχωρίζουν γιατί ενώ πάντα είναι όμορφα, τότε είχαμε σμίξει τόσα αγαπημένα άτομα μετά από καιρό, στα Χανιά. Υπήρχε αυτή η οικογενειακή ατμόσφαιρα κι αυτό από μόνο του δημιουργεί ένα πολύ όμορφο συναίσθημα.

Ένα αστέιο σκηνικό που μου 'ρχεται στο μυαλό από εκείνα τα Χριστούγεννα είναι ότι είχα φάει όλη τη γέμιση από την γαλοπούλα γιατί είναι το αγαπημένο μου κι η μάνα μου το φτιάχνει καταπληκτικά και έτσι μου έφτιαξε δύο έξτρα πιάτα, τεράστιες μερίδες, λέγοντάς μου «αυτό είναι για σένα ξεχωριστά, γιατί εσύ θα τα φας όλα και θα ρεζιλευτούμε». Από τότε λοιπόν φτιάχνει έξτρα για μένα, γιατί όσο και να μεγαλώσω -όπως έλεγε αστειεύομενη- δεν θα αλλάξω.

*Ο Γιάννης Κουκουράκης είναι πθοποιός

Αλέκα Μαρκογιαννάκη* «Γιορτές σε ένα ξενοδοχείο “φάντασμα”»

Ήταν 1983. Είχα διοριστεί νομάρχης στη Χίο. Βρέθηκα εκεί τέλη Νοέμβρη - αρχές Δεκέμβρη. Εγκαταστάθηκα σε ένα μεγάλο ξενοδοχείο του “Χανδρή”, που βρισκόταν παραθαλάσσια και τον χειμώνα είχε μόνο τρεις πελάτες οι οποίοι έμεναν εκεί κατ’ επιλογή: τον νομάρχη, τον εισαγγελέα και τον έφορο. Η τραπεζαρία του δε λειτουργούσε ως κοινωνικός χώρος, όπου πήγαιναν οι άνθρωποι του νησιού για να φάνε και να διασκεδάσουν.

Φτάνει λοιπόν η παραμονή των Χριστουγέννων και δίνω άδεια στον οδηγό μου να πάει να κάνει γιορτές με την οικογένειά του. Σκεφτόμουν ότι θα έρθει κόσμος στο ξενοδοχείο και θα περάσω κι εγώ αυτές τις ώρες με τους επισκέπτες που θα έρθουν για ρεβεγιόν. Σημειωτέον ότι ήμουν μόνη, δεν είχα την οικογένειά μου μαζί μου και βέβαια δεν γνώριζα ακόμα κανέναν στο νησί. Το απόγευμα, λοιπόν, βλέπω την τραπεζαρία κλειστή. Κλειστά τα πάντα. Μια κυρία με ενημέρωσε ότι παραμονή και ημέρα των Χριστουγέννων η τραπεζαρία θα μείνει κλειστή.

Το ξενοδοχείο έξω από την πόλη κι εγώ χωρίς μεταφορικό μέσο και χωρίς οδηγό. Μένω, λοιπόν, ολομόναχη σ’ αυτό το μεγάλο ξενοδοχείο εκείνα τα Χριστούγεννα χωρίς καν έναν καφέ ή φαγητό! Χωρίς να ακούγεται ανθρώπινη λαλιά. **Να μην βλέπω άνθρωπο πουθενά. Ένα ξενοδοχείο φάντασμα!** Πέρασα λοιπόν την ώρα μου στο παράθυρο βλέποντας τα αιγαιοπελαγίτικα κύματα να αφρίζουν και τους γλάρους να πετούν! Φυσικά μετά που περιέγραφα τα όσα έγιναν οι άνθρωποι ντράπηκαν που δεν με κάλεσαν, αλλά τότε ήταν ακόμα αρχή, δεν είχαν αποκτήσει θάρρος μαζί μου και βέβαια ούτε που το φανταζόταν ότι η νομάρχης θα έμενε ολομόναχη σε ένα ξενοδοχείο φάντασμα παραμονή και ανήμερα Χριστουγέννων!

***Η Αλέκα Μαρκογιαννάκη είναι π. νομάρχης Χανίων**

Βασίλης Πεντάρης* «Τα ελεύθερα Χριστούγεννα του '74»

Τα Χριστούγεννα που θα μου μείνουν αξέχαστα ήταν τα Χριστούγεννα του '74. Είναι αλησμόνητα για μένα για δυο λόγους: Ο πρώτος λόγος είναι ότι η χώρα μας περνούσε **τα πρώτα ελεύθερα Χριστούγεννα μετά το 1966. Τα πρώτα Χριστούγεννα της Δημοκρατίας.** Τα Χριστούγεννα που μεσολάβησαν μεταξύ 1966-1974, η Ελλάδα βρισκόταν σε καθεστώς στρατιωτικής δικτατορίας. Επικρατούσε ένα καθεστώς βίας, ανομίας, ανελευθερίας και στις μεγάλες εορτές η ατμόσφαιρα γινόταν ακόμη πιο θολή. Όταν καταπατείται η ελευθερία τότε ευχόμαστε το πνεύμα της θρησκείας του Χριστού να ξαναφέρει στον τόπο μας τον σεβασμό της ανθρώπινης αξιοπρέπειας και την μετάβαση στον ελεύθερο πολιτικό βίο. Ευχόμασταν η γέννηση του Χριστού να μας φέρει την γέννηση της Δημοκρατίας.

Πέρασα όλες τις εορτές των Χριστουγέννων σαν φοιτητής με δικτατορικό καθεστώς και τα ελεύθερα Χριστούγεννα του '74 θα μου μείνουν αξέχαστα.

Ο δεύτερος λόγος είναι ότι τα Χριστούγεννα του '74 με βρήκαν βουλευτή Χανίων. Ήμουν ο νεότερος Έλληνας βουλευτής! Το θυμάμαι όχι γιατί ήμουν αξιωματούχος, γιατί στο κάτω-κάτω της γραφής αυτά τα αξιώματα ιδιαίτερα εκείνη την εποχή αποτελούσαν επιδίωξη της πολιτικής οικογενειοκρατίας, αλλά γιατί όταν βρέθηκα σαν βουλευτής στις εορταστικές εκδηλώσεις, ένιωσα πόσο μεγάλη επιτυχία ήταν στη ζωή μου. Ένας νέος άνθρωπος, χωρίς να προέρχεται από πολιτικό κι οικονομικό τζάκι των Χανίων, έσπασε το κατεστημένο της πολιτικής κληρονομιάς στον νομό μας. Άνοιξα τον δρόμο και για άλλους νέους που δεν ανήκαν σε τζάκια. Θυμάμαι ότι από τους 4 βουλευτές του νομού μας τότε, οι 3 ανήκαν σε πολιτικά τζάκια. Αυτό συνέβη πριν 48 χρόνια και αποτελούσε μια σπουδαία επιτυχία στη ζωή μου.

***Ο Βασίλης Πεντάρης είναι π. βουλευτής Χανίων**

Ζαχαρένια Σημανδηράκη «Αισθήματα και αισθήσεις μοναδικές»

Θυμάμαι με πολλή νοσταλγία τα παιδικά μου χρόνια (στο δημοτικό) και Χριστούγεννα. Οι γιορτές για μένα ήτανε ιδιαίτερη περίοδος γιατί είχαμε δυο γιορτές στο σπίτι μας. Ο πατέρας μου λεγόταν Στέφανος και γιόρταζε δυο μέρες μετά τα Χριστούγεννα, οπότε θυμάμαι είχαμε ένα ανοικτό σπίτι, φωτισμένο, λαμπερό, μεγάλη παρέα με χαμόγελο. Τα γλυκά της μαμάς αρωμάτιζαν όλο το σπίτι κι εγώ είχα την τύχη-ατυχία να είμαι μοναχοπαιδί, οπότε όλα τα δώρα, η αγάπη κι η προσοχή έπεφταν πάνω μου.

Πάντα βοηθούσα τον μπαμπά μου να στολίζουμε μαζί το δέντρο, όχι μόνο γιατί ήμουν το “καϊδεμένο” τους, αλλά κι εγώ δεν είχα αδέρφια να συνεργαστώ και επίσης ήταν κάτι που απολάμβανα να κάνω. Μέσα στις γιορτές γιόρταζα κι εγώ! Οπότε οι γονείς μου οργάνωναν πάρτι γενεθλίων στο σπίτι και καλούσανε τα υπόλοιπα παιδάκια. Κι εμένα η μεγάλη μου αγωνία ήταν να μην το ξεχάσουνε οι συμμαθητές μου γιατί μεσολαβούσανε οι διακοπές και τότε δεν είχαμε κάρτες, τηλέφωνα κ.λπ. Κανείς όμως εν τέλει δεν το ξεχνούσε και αυτό που δεν θα ξεχάσω ποτέ ήταν οι γεύσεις που είχα τότε. Τι εννοώ; **Είχα την μεγάλη χαρά να μου παίρνανε γλυκό από ένα ζαχαροπλαστείο που 'χει κλείσει τώρα, αυτό του Κόνιαλη στη Βενιζέλου.** Έτσι η τούρτα μου ήταν για την εποχή ένα αριστούργημα. Γεύσεις, αισθήματα και αισθήσεις τις γιορτινές εκείνες μέρες μοναδικές! Βγαίναμε τότε παραμονή Πρωτοχρονιάς και κατεβαίναμε στη Μουσούρων, γινόταν μια κοσμοπλημμύρα, τα παιδιά έπαιζαν με τα νεροπίστολα, ο κόσμος τραγουδούσε και γελούσε... άλλες εικόνες.

***Η Ζαχαρένια Σημανδηράκης είναι ειδική συνεργάτιδα Γενικών Αρχείων του Κράτους**

Βεατρίκη Σαρρή*

«Παιχνίδια στους χιονισμένους Λάκκους»

Τα αγαπημένα μου Χριστούγεννα τα έζησα στην παιδική μου ηλικία, που 'χε χιονίσει πάρα πολύ στους Λάκκους, στο πατρικό που συνηθίζαμε να πηγαίνουμε καλοκαίρια, κι ήταν όλα κάτασπρα. Είχαμε καλέσει πολύ κόσμο, έχουμε έτσι κι αλλιώς μεγάλη οικογένεια, είχαν έρθει και φίλοι μας οικογενειακοί και θυμάμαι ήταν πολύ διαφορετικά Χριστούγεννα γιατί ξεφύγαμε από τα συνηθισμένα που περνούσαμε στην πόλη.

Ο πατέρας μας ντυνόταν Άγιος Βασίλης κι εγώ με τον αδερφό μου θυμάμαι του βάζαμε μπισκοτάκια και γάλα για να μην πεινάσει. Συνηθίζαμε να ανταλλάζουμε δώρα αλλά το αγαπημένο μου από τότε ήταν το κουνέλι μου, το οποίο το φρόντιζα για επτά χρόνια! Μια σκηνή που μου 'ρχεται στο μυαλό είναι **να καθόμαστε μπροστά στην σόμπα και να τρώμε ψημένα κάστανα** και μετά να παίζουμε ασταμάτητα με τα παιδιά χιονοπόλεμο και να φτιάχνουμε χιονάνθρωπο.

*Η Βεατρίκη Σαρρή είναι αθλήτρια

Δανάη Λουκάκη*

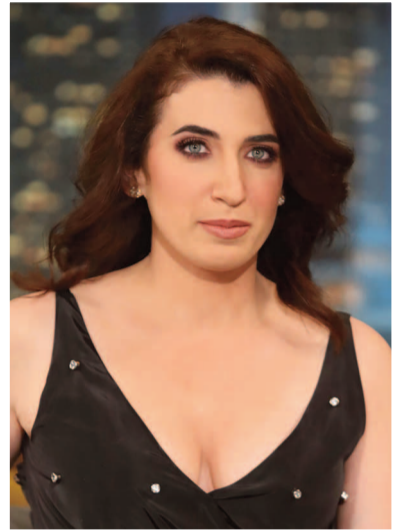
«Τα αγαπημένα μου Χριστούγεννα τα περιμένω φέτος»

Τα αγαπημένα μου Χριστούγεννα είναι αυτά που θα έρθουν σε λίγες μέρες! Κι αυτό γιατί θα τα περάσω με την οικογένειά μου και τα ανίψια μου, πλήρης απαρτία, καθώς φέτος καλωσορίσαμε στην οικογένεια και τη δεύτερή μου ανιψιά, την μέμπα μας, μετά τον ανιψιό μου τον Θανούλη. Έτσι όμορφα κι οικογενειακά ονειρεύομαι τις γιορτές γιατί ούτως ή άλλως για μένα τα Χριστούγεννα είναι το να περνάς χρόνο με τους αγαπημένους σου, όποιοι αγαπημένοι κι αν είναι αυτοί, οικογένεια, φίλοι, άνθρωποι πολύ δικοί μας.

Επίσης πάντα τα Χριστούγεννα έχουμε διπλή γιορτή γιατί γιορτάζουμε τον αγαπημένο μου θείο Μανώλη, οπότε είναι συνυφασμένα πάντα με τραπέζι στο σπίτι του, μαζευόμε-

σε όλοι να φάμε, να γιορτάσουμε, να χαρούμε... και φέτος θα έχουμε δύο παιδιά - μωρά στο γιορτινό μας σπίτι!

*Η Δανάη Λουκάκη είναι ηθοποιός

Μαρίνα Πανηγυράκη*

«Ένα αξέχαστο σμίξιμο»

Τα αγαπημένα μου Χριστούγεννα ήταν στην τρυφερή ηλικία των 5, 6 ετών για μένα. Θυμάμαι ήμασταν όλοι μαζί οικογενειακά κι είχε ντυθεί ο μεγάλος μου αδερφός Άγιος Βασίλης, είχε μπει από το παράθυρο, είχαμε κλείσει τα φώτα και ξαφνικά ήρθε με δυο τσουβάλια δώρα! Εγώ έγραφα γράμματα κι εκείνος τα έστελνε στον Βόρειο Πόλο και κάναμε ολόκληρη εκστρατεία να τα λάβει ο Άγιος Βασίλης, τον οποίον με δια-

βεβαίωνα ο αδερφός μου ότι ήξερε προσωπικά...

Ξεχώρισα αυτά τα Χριστούγεννα γιατί από τότε δεν έχουμε ξαναβρεθεί όλοι οι συγγενείς μαζί να γιορτάσουμε. Όταν **μαζευόμασταν όλα τα αγαπημένα πρόσωπα μαζί, δίνανε και παίρναμε δώρα, παίζαμε μαζί, αυτό το σμίξιμο δεν γίνεται να το ξεχάσεις.** Το θυμάμαι ακόμα και τώρα και πιστεύω ότι αυτό που

λένε πως τα Χριστούγεννα είναι αγάπη, οικογενειακή συνάντηση κ.λπ. εγώ το συναντώ εκεί, σε αυτήν την παιδική ανάμνηση. Μάλιστα τότε δούλευε ο πατέρας μου στο ίδρυμα παιδικής μέριμνας στα Χανιά και μέναμε σε ένα σπίτι στην αυλή του ιδρύματος και οι γιορτές μαζί με αυτά τα παιδιά δεν μπορούν παρά να είναι μαγικές.

*Η Μαρίνα Πανηγυράκη είναι ηθοποιός

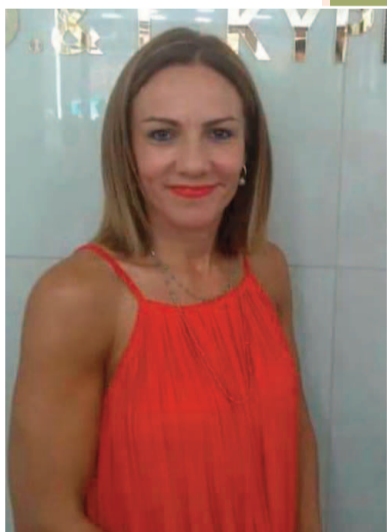
Δώρα Κυριακάκη*

«Μία μαγική βόλτα με τον μπαμπά»

Τα καλύτερα Χριστούγεννα που θυμάμαι με πάνε πίσω στην παιδική μου ηλικία. Μεγάλωσα στο κέντρο της πόλης, σε μια διαφορετική εποχή. Θυμάμαι λέγαμε τα κάλαντα στα καταστήματα και στις γύρω γειτονιές ενώ έζησα και την πιο μαγική βόλτα με τον μπαμπά μου, ο οποίος δεν μου χαλούσε ποτέ χατίρι και με πήγαινε να διαλέξω το δώρο μου στα παιχνιδάδικα του κέντρου. Αυτό που κάναμε συνέχεια τότε και μου 'χει μείνει είναι οι πάμπολλες επισκέψεις που "ανταλλάζαμε" με φίλους και συγγενείς, ξημεροβραδιαζόμασταν με μεγάλες παρέες παραμονές Χριστουγέννων και Πρωτοχρονιάς. Αυτό που δεν ξεχνώ σίγουρα είναι η μυρωδιά των σπιτιών τις γιορτινές μέρες τότε, τη δεκαετία του '90. Γεύσεις μαμαδίστικες, πλούσια εδέσματα, γιαγιάδες, παππούδες και αγαπημένα πρόσωπα σε μεγάλα τραπέζια στα Χανιά.

Ήταν όλα πιο απλά αλλά κι όμορφα. **Μαζευόντουσαν όλα τα Χανιά σε ένα κέντρο στα Χανιά και τρώγανε οι οικογένειες.** Μετά έπαιρναν την σκυτάλη οι επισκέψεις. Μέρες γεμάτες οι χριστουγεννιάτικες.

*Η Δώρα Κυριακάκη είναι πρόεδρος Εμπορικού Συλλόγου Χανίων

ΣΤΕΛΛΑ
ΓΚΟΖΑΝΗ
ΧΑΡΙΤΑΚΗ

Χριστούγεννα στη Μικρά Ασία

Στην πανέμορφη ελληνική Σμύρνη πριν το 1922, τα Χριστούγεννα και η Πρωτοχρονιά αποτελούσαν μια από τις επισημότερες σκόλες της χρονιάς με ιδιομορφία δραστηριότητας και χαρακτηριστικών εκδηλώσεων. Ας ζήσουμε για λίγο στη Σμύρνη τις άγιες τούτες μέρες...

«...Από την παραμονή των Χριστουγέννων ανάστατη ολη η οικογένεια στο συμρναϊκό σπίτι. Απο νωρίς το απογευμα αρχίζουν τα λουσίματα και η καθαριότητα, πρώτα των παιδιών. Θα μεταλαβαίνουν του «Χριστού τη μέρα» που ξημέρωνε, γι' αυτό ήπρεπε να γίνει «ειδική καθαριότητα». «Σώμα και ψυχή», όπως έλεγε η μητέρα/ σαν φέρνανε αντίρρηση τα παιδιά. Λούσιμο, χτένισμα με το ψιλό χτένι/ κόψιμο σύριζα τα νύχια και σαπούνισμα γερό ούλο το κορμί για να μπουν τα παστρικά μοσκομυρισμένα ασπρόρουχα. Νηστεία κρατούσανε ολο το σαρανταήμερο, αλλά για τη μετάληψη ήπρεπε να γίνει «τρίμερο» με σκέτο νερόβραστο.

Αφού γινότανε η γενική καθαριότητα στο σώμα, η μητέρα φώναζε ένα – ένα παιδί χωριστά και τόκλεινε στην κρεβατοκάμαρη. «Τώρα και τάλλα σου χρέπ», έλεγε σοβαρή – σοβαρή, «τα χρέπ της ψυχής, όπως τάπαμε»/ Αυτά ήτανε: – Να πούνε το πιστεύω, τρεις φορές/ το πάτερ ημών και να κάνουνε δέκα μετάνοιες μπροστά στα εικονίσματα. Όταν τελειώνανε κι αυτά τα χρέπ/ ερχότανε η σειράγια τα χειροφιλήματα της συγκώρεσης. «Πρώτα τον παπούλη και τη νενέ/ και μη ξεχάσεις να κάνεις μετάνοια,/ αρμήνευε σιγανά η μητέρα. Πάντα, τις γιορτινές μερες, από τις παραμονές, ερχόντουσαν οι παπούληδες στα παντρεμένα τους παιδιά, για να περάσουν μαζί τους τα πατροπαράδοτα έθιμα. Όταν ερχόταν η ώρα να δώσουν την ευχή τους, για να πάνε να μεταλάβουνε τα παιδιά τους και τα εγγόνια τους, άπλωναν με συγκίνηση το γέριό τους να το φιλήσουν και έδιναν χιλίες ευχές με τρέμουλη απο τη συγκίνηση φωνη, για υγεία, προκοπή και προ πάντων για γνώση.

Το ίδιο γινότανε κι αυτό απο τον πατέρα και τη μητέρα και όσους θείους και θείες βρισκόντουσαν κοντά. Ποτέ όμως δεν ξεχνούσανε τη νονά. Από πολύ μικρά τα πήγαινε η μάνα τα παιδιά στη νονά, για να τα ευχηθεί τη μέρα που θα μεταλαβαίνανε. Σαν μεγαλώνανε ηγαίνανε πρόθυμα μόνα τους. Γιατί, η συγκώρευση της νονάς, είχε μια ιδιαίτερη χαρά. Πάντα μετά το χειροφιλήματα και τις ευχές «να γίνουν καλοί Χριστιανοί», ήβαζε κάμποσα μεταλίκια στις τσέπες των βαφτισμιών της, λέγοντας: «για να ανάψετε κερί αύριο που θα μεταλάβετε». Μετά τη μετάληψη η μητέρα είχε έτοιμο στο σπίτι, σ' ένα ρακοποτηρο, μωσχάτο κρασί κι έδινε στα παιδιά, να πιούνε μια γουλιά/ «για να πάει η αγία κοινωνία κάτω»/ και συνάμα παρέγγελνε, όσο πειστικά μπορούσε: «Προσέξτε παιδιά, να μη φτύστε καθόλου σήμερα/ να μη χτυπήστε και ματώστε/ και προ πάντων/ να μη πείτε άσκημο λόγο/ προσέξτε! έχετε μεταλάβει μη το ξεχάστε!» Οι μέρες απο τα Χριστουγέννα ίσαμε τον Αγιο Βασίλη ήτανε σωστό αναστάτωμα, για μικρούς και μεγάλους στην αξέχαστη πατρίδα. Τα σκολειά κλειστά και τα σπίτια όλο ετοιμασίες.

Οι νοικοκυράδες μπαινοβγαίνανε φουριόζες κι όλο μουρμουρίζανε για τα παιδιά, που μπερδεύανε μέσα στα ποδάρια τους και δεν περνούσε μέρα που να μη τα καταχερίσουνε. Μα

ανήμερα την Πρωτοχρονιά τα πάντα ήταν εντάξει. Τα σπίτια «πετούσαν» απο πάστρα και μοσκοβολούσαν κανέλλα και καριοφύλλι, περιμένοντας τον καινούργιο χρόνο. Ούλα τα πατροπαράδοτα αντέτια, ήπρεπε να γίνουν οπως τα βρήκανε από τσι γονιοί τους. Πρωί – πρωί ξεκινούσε ολη η οικογένεια, με τα κατάκαλά τους, να πανε στην εκκλησία. Ο νοικοκύρης κρατούσε στην τζέπη του το ρόδι, που θα σπούσε στην πόρτα του σπιτιού σαν θα γυρνούσαν. Για το καλό του χρόνου και για πολλά μπερικέτια, όπως λέγανε. Μετά απ' αυτό ήπρεπε να μπει με το δεξί στο σπιτικό και να ευχηθεί σ' ολη τη φαμίλια του «καλή χρονιά», φιλώντας έναν – έναν σταυρωτά. Σαν τελειώναν οι ευχές, όλη η φαμίλια καθότανε με τάξη γύρω στο απβασιλιάτικο τραπέζι. Η μητέρα έφερνε αμέσως το θυμιατό, και θύμιαζε με μοσκολιβανο, πρώτα την πίττα και μετά έναν – έναν κάνοντας το σημείο του σταυρού. Ο πατέρας ήκοβε την βασιλιόπιττα με την ίδια κάθε χρόνο σειρά:

Το πρώτο κομμάτι του Χριστού,/ της Παρθένου/ και μετά κατά ηλικία, αρχίζοντας απο τους παπούληδες. Το νόμισμα ήτανε πάντα μεταλλίκι χρυσό και σ' εκείνον που θάπεφτε θάφερνε μεγάλο γούρι. Πολλές φορές τύχαινε, την ώρα που κόβανε την πίττα, να έρθουν τα παιδιά του μαχαλά να τα πούνε. Το σημαντικό χτυπούσε με τέχνη και το ντουμπλέκι κρατούσε το ίδιο. Οι παιδικές φωνές συμπλήρωναν τη χαρούμενη ατμόσφαιρα του σπιτιού και τα λόγια τους έφερναν στον καθένα ένα καλό μήνυμα:

Αρχή μηνιά κι αρχή χρονιά φιλή μου δεντρολιβανιά κι αρχή καλός μας χρόνος εκκλησιά με τ' άγιο θρόνο τραγουδούσαν τα παιδόπουλα, μα τόνιζαν ιδιαίτερα τις ευχές για τον νοικοκύρη του σπιτιού: χρόνια πολλά να ζήσει, ποντάροντας σ' ένα καλύτερο μπαξίσι. Δεν πρόφτανε καλά – καλά να τελειώσει το κόψιμο της πιττας/ και το μοίρασμα των μπουναμάδων/ κι αρχίζανε να καταφτάνουν τα πρώτα βίζιτα./ Παλιό αντένι κι αυτό. Ανήμερα την Πρωτοχρονιά, συγγενείς και φίλοι/ μόνο άντρες/ ανταλάανε βίζιτα για να ευχηθούν «τα έτη πολλά». Ακόμη και άγνωστοι μπαίνανε από μέσα, για να πούνε τις ευχές τους. Οι πόρτες του συμρναϊκού σπιτιού, ούλη μέρα της Πρωτοχρονιάς έμεναν ανοιχτές, για όλο τον κόσμο. Μόνοι οι γιατροί,/ σαν γιατροί/ ηγαίνανε/ τη χρονιάρια μέρα/ στα σπίτια. Και ανάγκη να ήτανε, αποφεύγανε να τους καλέσουνε. Όλοι οι επισκέπτες ήπρεπε να σερβιριστούν απο το μεγάλο τραπέζι

της σάλας, που ήταν ανοιγμένο πέρα για πέρα. Στρωμένο με το άσπρο λινό τραπεζομάντηλο, απο τα προικιά της νοικοκυράς, με κεντημένα στη μέση τα ψημιά της. Όλα τα καλά του Θεού βρισκόντουσαν, για το καλό της χρονιάς, απάνω σε εκείνο το τραπέζι. Βαλμένα με τάξη στα καλά σερβίτσια, που φύλαγαν για τις χρονιάρες μέρες.

Μεσ' τη μέση η μεγάλη φρουτιέρα με το «Χριστό». Έτσι λέγανε τη μέρα εκείνη τα λογιών – λογιών ξερά φρούτα. Σωστό φρουτατζίδικο ήτανε ο λεγόμενος «Χριστός». Τίποτα δεν έλειπε. Και τι δεν είχε σε κεινη την πελώρια κρυστάλινη φρουτιέρα. Ότι

ήθελες και τραβούσε η όρεξή σου. Δαμάσκηνα, φουντούκια, τζιτζιφα, κουκουναρία, σουλτανιές σταφίδες, μύγδαλα, καρύδια, ως και κουντουρούδια. Μα ποτέ δεν ήλιπε το μάνα τ' ουρανού. Ούλα αυτά στολισμένα με πρασινάδες και ου, δείχνανε πραγματικά την ευλογία του Χριστού. Άσε πια εκείνα που είκανε φτιάξει τα άξια χέρια της νοικοκυράς. Μια στοιβα σεκέρ λουκούμια/ πασπαλισμένα με άκνη/ μοιάζανε με χιονισμένο βουνό. Δίπλα τα φοινίκια ποτισμένα στο μέλι. Βασιλοπιττάκια λογιών λογιών. Αστρουλάκια, καρδίτσες, αετουδάκια, όλα με το καρεφυλάκι στη μέση που μοσκομυρίζανε και θρούσανε μολις τάβαζες στο στόμα. Μα στην πρώτη γραμμή, απ' όλα τα κατασκευάσματα ερχόντανε η Βασιλόπιττα. Κάθε Συμρνια νοικοκυρά, ήβαζε ούλα τση τα δυνατά να στολίσει καλύτερα από τσ' άλλης την πίττα του σπιτικού της. Στη μέση ήπρεπε να μπει / απαραίτητα/ ο δικέφαλος αετός και γύρω – γύρω μικρότερα αετουδάκια και λογιών – λογιών πλουμιά. Άστρα, πουλουδάκια και ό,τι άλλο κατέβαζε το γούστο της για να γίνει πιο όμορφη.

Αυτά ήτανε αντέτια που τα κρατούσανε, ανάλογα, όλα τα σπιτικά της Σμύρνης, πλούσια και φτωχά. Οι νοικοκυρές δεχόντουσαν τα βίζιτα στολισμένες με ούλα τα καλά τους/ για να τιμήσουν τους άντρες τους/ και να φανεί η αγάπη που τους έχουν. Μεγάλη τιμή για τη νοικοκυρά ήταν/ τα βίζιτα να πάρουν απ' ούλα τα καλούδια που είχε φτιάξει και να τα παϊνέψουν. Το συμρναϊκό σπίτι ήταν φιλόξενο και οι Συμρνιαές τόχανε καμάρι να ρετσιβάρουν τους μουσαφiriους. Τα φαγιά τους ήτανε μιλημένα. Ο χριστουγεννιάτικος διάνος ήθελε ολόκληρη επιστήμη για να γίνει όπως πρέπει. Παραγεμισμένος με καβουρντισμένο κυγμά με ψιλό – ψιλό κρεμμυδάκι, και ξεροψημένα κάστανα στη χόβολη του μαγκαλιού. Μπόλκο μαύρο πιπέρι και κουκουναράκια. Ροδοκοκκινισμένος και γαρνιρισμένος με ολόκληρες πατετούλες, άνοιγε σ' όλους την όρεξη. Όλα τα φαγιά που ψήνανε οι Συμρνιαές νοικοκυράδες ήτανε σωστός πειρασμός. Όποιος έτυχε να φάει το σπιτάδο τους, ποτέ δεν το ξεχνά. Με μπόλκινα ολόκληρα κρεμμυδάκια και όλων των λογιών τα μπαχαρικά μέσα. Το κρέας, όμως, ήπρεπε νάναι γουρουνίσιο ή αγριογούρουνο, άμα ήτανε η εποχή του. Αμ οι γιαπρακιένες ντολμάδες με κιμά ή γιαλαντσί, τι σου λένε! 'Η το ατζέμι πιλάφι πούμενε κουκι – κουκι, ακόμη και την άλλη μέρα. Άσε πια τα σουτζουκάκια! με το σκορδάκι και το μπόλικο κίμινο, που μύριζαν δυο μαχαλάδες πέρα. Στα γλυκίσματα και τα ρετσέλια πια, δεν τις έφτανε κανείς. Σαν έτρωγες απ' αυτά, ήταν να γλύφεις και τα δάχτυλά σου, που λέει ο λόγος...

Οι γυναίκες στη Σμύρνη, δεχόντουσαν μόνο ανήμερα της Πρωτοχρονιάς και κάνανε τα βίζιτά τους (τις επισκέψεις τους) την άλλη μέρα ή την παραπάνω. Σκέτο «γυναικείο» όταν το λέγανε. Στα βίζιτα αυτά πια, γινότανε και το «μοροστράισμα» των μπουναμάδων. Ότι ήθελε να τους δωρήσουν την Πρωτοχρονιά, ήπρεπε να το φορέσουν στο βίζιτο εκείνο. Προ πάντων οι παντρεμένες και αρραβωνιασμένες. Ότι χρυσαφικό παίρνανε από τσι άντρες τους και αρραβωνιαστικούς, για καμάρι το

Κουραμπιέδες πολίτικοι

Υλικά

1½ κιλό αλεύρι μαλακό, 800 γραμμάρια βούτυρο γάλακτος, 200 γραμμάρια φυτίνη, 180 γραμμάρια ζάχαρη άχνη, 4 κρόκους αυγών, 1 ποτηράκι κονιάκ, 1 κουταλάκι μπέικιν πάουντερ, 1 κουταλάκι σόδα, 3 βανίλιες, 800 γραμμάρια άχνη ζάχαρη για το πασπάλισμα, λίγο ανθόνερο για το ράντισμα

Εκτέλεση

Σε μια λεκάνη ρίχνουμε το βούτυρο και τη φυτίνη και τα χτυπάμε με το μίξερ μέχρι να ασπρίσει και ν' αφρατέψει. Προσθέτουμε και τη ζάχαρη και εξακολουθούμε να χτυπάμε για 5 λεπτά ακόμη. Στη συνέχεια ρίχνουμε τους κρόκους, το κονιάκ και τις βανίλιες και τα χτυπάμε για άλλα 15 λεπτά. Προσθέτουμε λίγο λίγο το αλεύρι, το μπέικιν πάουντερ και τη σόδα και ζυμώνουμε μέχρι να γίνει μια ομοιομορφη και μάλλον σφιχτή ζύμη. Πλάθουμε τους κουραμπιέδες και τους ψήνουμε σε μέτρια θερμοκρασία 160°-170°C για 20 λεπτά περίπου προσέχοντας να μην αρπάξουν. Όταν ψηθούν, τους ραντίζουμε με λίγο ανθόνερο και τους πασπαλίζουμε με ζάχαρη άχνη. Όταν κρυώσουν, τους τοποθετούμε σε πιατέλα και με ένα σουρωτήρι τους πασπαλίζουμε με ζάχαρη άχνη.

Μελομακάρονα

Υλικά

900 γραμμ. αλεύρι μαλακό, 1 φλιτζανάκι σιμιγδάλι ψιλό, 1½ ποτήρι καλαμποκέλαιο, 1/2 ποτήρι χυμό πορτοκαλιού, 1/2 ποτήρι χυμό μανταρινιού, ξύσμα από πορτοκάλι, 1 κουταλάκι σόδα, 2 κουταλάκια μπέικιν πάουντερ, 1/2 ποτηράκι κονιάκ, 1/2 ποτήρι ζάχαρη, 1 κουταλιά κανέλα

Για το σιρόπι

2 ποτήρια ζάχαρη, 2 ποτήρια μέλι, 1½ ποτήρι νερό, 1 πορτοκάλι κομμένο στα δύο, 1-2 ξυλάκια κανέλας.

Εκτέλεση

Σε μια λεκάνη ρίχνουμε τη ζάχαρη και τους χυμούς πορτοκαλιού και μανταρινιού και ανακατεύουμε μέχρι να λιώσει η ζάχαρη. Προσθέτουμε το καλαμποκέλαιο και, αφού τα ανακατέψουμε για 2 λεπτά, ρίχνουμε το ξύσμα, τα μυρωδικά, το κονιάκ, τη σόδα, το μπέικιν πάουντερ και το αλάτι και ανακατεύουμε. Κατόπιν ρίχνουμε το σιμιγδάλι, ανακατεύοντας ακόμη για 3-4 λεπτά, και τέλος προσθέτουμε το αλεύρι και με απαλές κινήσεις προσπαθούμε να ενσωματωθεί με τα υπόλοιπα υλικά, χωρίς να το ζυμώνουμε.

Όταν το μείγμα μας πάρει τόσο αλεύρι, ώστε να γίνει μια λεία και μαλακή ζύμη, πλάθουμε τα μελομακάρονα, τα τοποθετούμε σε ταψί (όχι πολύ κοντά το ένα στο άλλο, γιατί φουσκώνουν) και με ένα πιρούνι χαράζουμε την επιφάνειά τους δίνοντάς τους και ένα ρομβοειδές σχήμα. Τα ψηνουμε σε προθερμασμένο φούρνο στους 160-170° C για 20-25 λεπτά.

Για το σιρόπι

Σε μια φαρδιά κατσαρόλα βράζουμε τη ζάχαρη, το νερό, το μέλι, τα ξυλάκια κανέλας και το κομμένο πορτοκάλι για 4-5 λεπτά και ξαφρίζουμε τακτικά το σιρόπι. Όταν είναι έτοιμο, ρίχνουμε μέσα λίγα λίγα τα ψημένα μελομακάρονα και τα αφήνουμε στο σιρόπι 1-2 λεπτά να μαλακώσουν. Κατόπιν τα βάζουμε σε πιατέλα και τα πασπαλίζουμε με αρκετό τριμμένο καρύδι...

βάζανε κι ας είχαν άλλα τόσα. Κι ήβλεπες μάτια μου χρυσαφικά/σαν να βρισκόσουνα στα κουγιουμτζιδικα του καπαλι τσαρσιού. Κορδόνια, μακριά και κοντά και Κωσταντινάτα. Μαλαματένια βραχιόλια, λογιών - λογιών. Στριφτά, μάπες ή βέργες. Σκουλαρίκια καφασωτά που λαμποκοπούσανε. Δαχτυλίδια μονόπετρα με διαμάντια σα ρεβύθι. Στα καρέ τους φιγουράρανε ρέστες - ρέστες τα μαργαριτάρια. Πολλές φορές ανακατωμένες με αληθινά κοράλια. Καταστόλιστες ξεκινούσαν για τα βίζιτα οι Σμυρνιές της καλής τάξης όπως τις λεγανε, με τα πιο καλά τους λούσα και στολίδια. Μπουάδες, μανσόν και παπούτσι λουστρίνι καϊκάκι να τρίζει. Απαραίτητο όμως ήταν το καπέλλο με φτερό. Κορδωμένες στα αστραφτερά «λαντώ», κάνανε πιο πρωτοχρονιάτικο αντέτι στα συγγενικά και φιλικά σπίτια...

Ας μη κόψουμε τα αόρατα νήματα που μας δένουν με τις αλησμόνητες πατρίδες μας και που δεν είναι άλλα από τις μνήμες/ έστω και θολωμένες...

*Η Στέλλα Γκοζάνη - Χαριτάκη είναι πρόεδρος της Αδελφότητας Μικρασιατών Ν. Χανίων " Ο Άγιος Πολύκαρπος

Πηγή: <https://mikrasiatwn.wordpress.com>

**Σας ευχόμαστε
Καλά Χριστούγεννα
& Ευτυχισμένο
ΤΟ ΝΕΟ ΈΤΟΣ**

Τοπολιανάκης Γιώργος, Σ. Τζανακάκη 21, 28210 45508

FRED PERRY

DIGEL
THE MENSWEAR CONCEPT

OLYMP

FYNCH-HATTON®

D O R S

SEBAGO®

Τα Χριστούγεννα στα ελληνικά γραμματόσημα

Τα Χριστούγεννα είναι ένα από τα αγαπημένα θέματα των φιλοτελιστών σε όλο τον κόσμο. Στην Ελλάδα, οι πρώτες χριστουγεννιάτικες σειρές γραμματοσήμων εντοπίζονται στη δεκαετία του '70, για να συνεχιστούν και να καθιερωθούν τα επόμενα χρόνια, αποτελώντας πλέον παράδοση για τα ΕΛΤΑ. Μέσα από το αρχείο του Μουσείου Τυπογραφίας Γιάννη και Ελένης Γαρεδάκη, ξεχωρίσαμε ενδεικτικά κάποιες εκδόσεις, αφιερωμένες σε αυτή τη γιορτή.

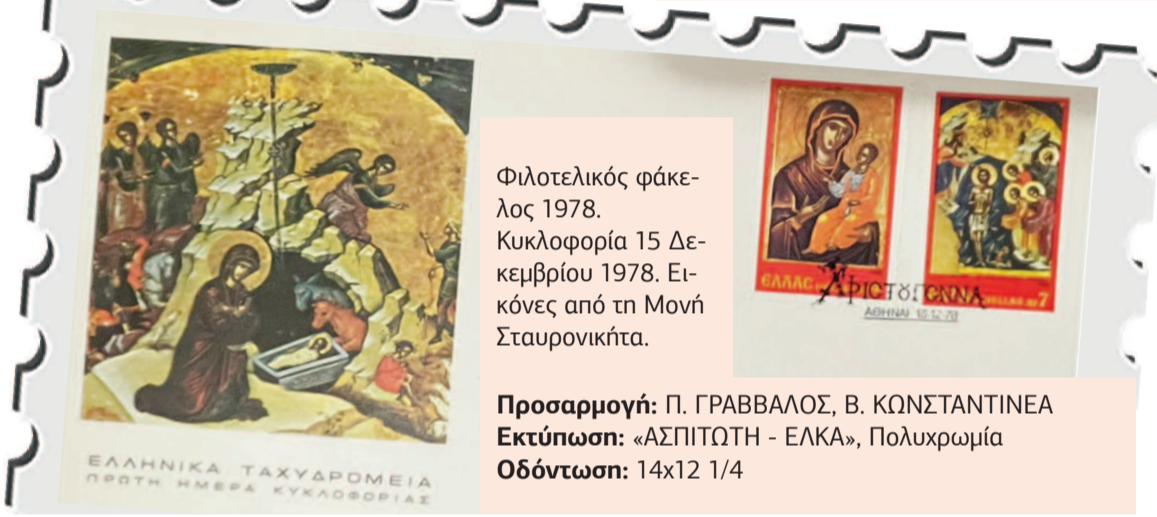

Φιλοτελικός φάκελος 1972
Κυκλοφορία: 15 Νοεμβρίου:
Σχεδίαση - Προσαρμογή: Γ. ΒΕΛΙΣΣΑΡΙΔΗΣ
Εκτύπωση: «ΑΣΠΙΤΩΤΗ - ΕΛΚΑ», Πολυχρωμία
Υδατόσημο: ΚΟΡΩΝΑ
Οδόντωση: 13 x 14

1980 Φιλοτελικός φάκελος 1980
Κυκλοφορία: 10 Δεκεμβρίου 1980
Σχεδίαση - Προσαρμογή: Π. ΓΡΑΒΒΑΛΟΣ, Β. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΕΑ
Εκτύπωση: «ΑΣΠΙΤΩΤΗ - ΕΛΚΑ», Πολυχρωμία
Οδόντωση: 13 1/4 X 14
Παράσταση: Έργο του Θ. Πουλάκη «Επί σοι χαίρει» (Ιερά Μονή Πάτμου).

1978

Φιλοτελικός φάκελος 1978.
 Κυκλοφορία 15 Δεκεμβρίου 1978. Εικόνες από τη Μονή Σταυρονικήτα.
Προσαρμογή: Π. ΓΡΑΒΒΑΛΟΣ, Β. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΕΑ
Εκτύπωση: «ΑΣΠΙΤΩΤΗ - ΕΛΚΑ», Πολυχρωμία
Οδόντωση: 14x12 1/4

**ΚΑΛΗ ΧΡΟΝΙΑ, ΓΕΜΑΤΗ ΥΓΕΙΑ,
 ΑΓΑΠΗ ΚΑΙ ΤΑΞΙΔΙΑ ΣΤΑ ΠΙΟ ΟΜΟΡΦΑ ΜΕΡΗ!**

ΚΥΚΛΑΔΕΣ • ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΑ • Β. ΑΙΓΑΙΟ • ΚΡΗΤΗ

BOOK ONLINE
bluestarferries.com

Πληροφορίες / Κρατήσεις: Αθήνα • Τηλ: 210 89 19 800 / Χανιά • Τηλ: 28210 27500 ή στον ταξιδιωτικό σας πράκτορα

1970

Φιλοτελικός φάκελος του 1970

Κυκλοφορία: 5 Δεκεμβρίου 1970**Σχεδίαση:** Γ. ΒΕΛΙΣΣΑΡΙΔΗΣ (2 δ), Π. ΓΡΑΒΑΛΛΟΣ

Εκτύπωση «ΑΣΠΙΩΤΗ - ΕΛΚΑ», ΠΟλυχρωμία

Υδατόσημο: ΚΟΡΩΝΑ**Οδόντωση:** 13 x 14**Παραστάσεις:** Από ψηφιδωτό της «Γεννήσεως» (Ναός της Μονής Οσίου Λουκά Βοιωτίας)

1984

Κυκλοφορία:

6 Δεκεμβρίου 1984

Προσαρμογή:

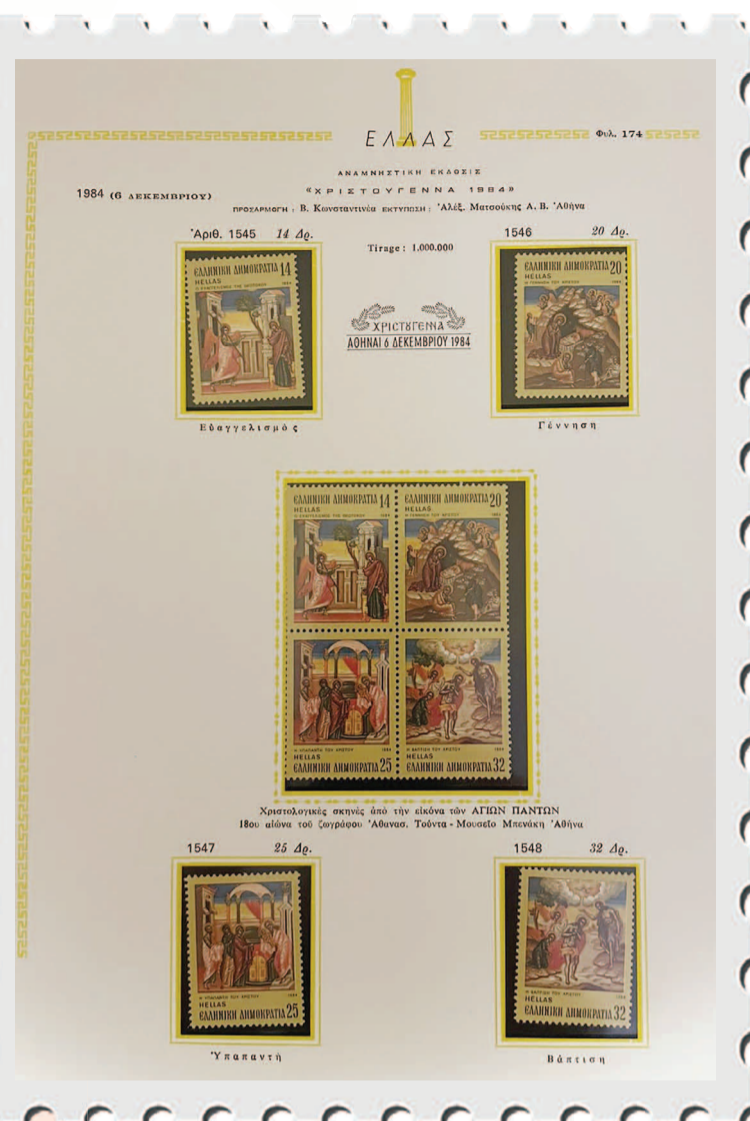
Β. Κωνσταντίνος

Εκτύπωση:

Αλεξ. Ματσούκη Α.Β. Αθήνα

Κυκλοφόρησαν 1.000.000

αντίτυπα

ANEK LINES

ΕΛΛΑΔΑ - ΙΤΑΛΙΑ | ΠΕΙΡΑΙΑΣ - ΚΡΗΤΗ | ΝΗΣΙΑ ΑΙΓΑΙΟΥ

Σας ευχόμαστε δημιουργικό και καλοτάξιδο το νέο έτος!

WE WISH YOU A HAPPY
new year

2023
Καλή Χρονιά!

ΕΝΗΜΕΡΩΘΕΙΤΕ ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ ΓΙΑ ΤΙΣ ΕΚΠΤΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΤΑ ΔΡΟΜΟΛΟΓΙΑ ΤΩΝ ΠΛΟΙΩΝ ΣΤΟΝ ΤΑΞΙΔΙΩΤΙΚΟ ΣΑΣ ΠΡΑΚΤΟΡΑ, ΣΤΟ ΚΕΝΤΡΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΚΡΑΤΗΣΕΩΝ

ΧΑΝΙΑ: 28210 27500 - ΠΕΙΡΑΙΑΣ: 210 4197400 ΚΑΙ ΣΤΟ www.anek.gr

Η Αστερόσκηνη των Χριστουγέννων

Μια τρυφερή ιστορία για την καλοσύνη την απλότητα και την δύναμη της προσφοράς ...

Παραμονές Χριστουγέννων και στην Αστερόσκηνη, σε ένα ορεινό μικρό χωριό, όλα τα παιδιά ζουν με την προσμονή του Άγιου Βασίλη. Στην πλατεία του χωριού ένα πελώριο αληθινό έλατο, στολισμένο με χρωματιστά λαμπάκια και ασημένια αστεράκια φωτίζει τις καρδιές μικρών και μεγάλων. Εκεί, στην Αστερόσκηνη, φέτος, κοντά στον παππού και στην γιαγιά, θα περάσει τα Χριστούγεννα μαζί με την οικογένειά της η μικρή Χριστίνα.

«Μα γιατί να πάμε στο χωριό; Εγώ θέλω να μείνω εδώ. Στο σπίτι μας» επέμενε η Χριστίνα.

«Ο παππούς και η γιαγιά μας χρειάζονται. Δεν είναι ωραίο τέτοιες μέρες να τους αφήνουμε μόνους», έλεγε η μαμά

ΜΑΡΩ
ΘΕΟΔΩΡΑΚΗ

Εικονογράφηση:
ΔΕΣΠΟΙΝΑ
ΒΑΛΛΑ

Ο Πρόεδρος, το Διοικητικό Συμβούλιο και το προσωπικό της Συνεταιριστικής Τράπεζας Χανίων σας εύχονται

Χαρούμενα > ριστούγεννα

και Ευτυχισμένος ο καινούργιος χρόνος

«Μα πώς; Αφού είναι μεγάλοι. Από πότε οι μεγάλοι χρειάζονται τους πιο μικρούς;» αναρωτιόταν

«Από πάντα! Τι νομίζεις, ότι εγώ δεν σε χρειάζομαι;», έλεγε η μαμά αγκαλιάζοντας σφιχτά την μικρή Χριστίνα.

«Αυτές τις μέρες η οικογένεια πρέπει να γίνεται μια μεγάλη αγκαλιά» συμπλήρωνε ο μπαμπάς.

«Εγώ όμως ξέρω ότι πάντα τέτοιες μέρες πάμε στο πελώριο μαγαζί με τα παιχνίδια! Ψωνίζουμε και χαζεύουμε τις βιτρίνες», γκρίνιαζε η Χριστίνα, ελπίζοντας ότι θα μείνουνε στην πόλη.

«Χριστίνα μου, είναι πολύ βαρετό να τρέχουμε για παιχνίδια. Άλλωστε έχεις τόσα πολλά! Το δωμάτιό σου είναι γεμάτο παιχνίδια! Και ποιος ξέρει... η γιαγιά... ο παππούς και ο Άγιος Βασίλης σίγουρα θα έχουν μια έκπληξη για όλους μας».

Κι έτσι έγινε. Το ταξίδι με το τρένο ήταν όμορφο. Ολόκληρες πόλεις και χωριά ξεδιπλώνονταν μπροστά στα μάτια της μικρής Χριστίνας μέχρι που έφθασαν στην «Αστερόσκονη».

«Μα τι όνομα είναι πάλι τούτο; Ακούς εκεί Αστερόσκονη!» σκέφτηκε η Χριστίνα.

Κι όταν έφθασαν στο σπίτι ένα ασημένιο δεντράκι γεμάτο αστέρια στόλιζε το σπίτι του παππού και της γιαγιάς. «Γιαγιά, γιατί δεν έχετε κανονικό δέντρο σπίτι σας;».

«Επειδή τα κανονικά έλατα που στολίζουν το βουνό χρειάζονται το σπίτι τους δηλαδή τη φύση για να ζήσουν δεν τα κόβουμε. Έτσι φτιάχνουμε τα δικά μας δεντράκια με τα χέρια μας. Τα δεντράκια της Αστερόσκονης».

«Και τα δώρα που είναι παππού;».

«Μην ανησυχείς! Μέρα με την ημέρα θα γεμίζει το δεντράκι Χριστινάκι μου. Με ευχές, αγάπες, χαρές, καλούδια και αστερόσκονη!» είπε ο παππούς χαμογελώντας μέσα από τα μουστάκια του.

Άλλο και τούτο πάλι! Τι αλλόκοτα που ήταν όλα αυτά. «Έλα Χριστινάκι! Σήκω να πάμε βόλτα!» είπε χαρούμενα η γιαγιά την επόμενη μέρα.

«Σίγουρα θα πάμε για ψώνια! Γιούπι πάμε για παιχνίδια!» σκέφτηκε και πετάχτηκε σαν ελατήριο από το κρεβάτι.

Όμως η βόλτα αυτή ήταν αλλιώς. Βρέθηκαν στην υπαίθρια αγορά που ετοιμαζόταν να υποδεχθεί τον νέο

χρόνο. Εκεί βρήκαν όλα τα καλά της φύσης. Συνάντησαν ανθρώπους χαμογελαστούς, παιδιά να τραγουδούν τα κάλαντα, πλανόδιους πωλητές να πουλούν ρόδια, μελομακάρονα, δίπλες, φρέσκα κάστανα, βύσσινο γλυκό και τραγανά μήλα. Η Χριστίνα ένιωσε

σαν το σπίτι της. Μέσα στα απλά και αληθινά που πρέπει να έχουν αυτές οι άγιες μέρες. Στην απλότητα της προσφοράς, της καλοσύνης, της χαράς. Κατάλαβε ότι ακόμα ένα χωνάκι κάστανα μπορεί να είναι πολύτιμο δώρο για κάποιον. Γύρισαν σπίτι με το κα-

λάθι τους γεμάτο. Κι όλα αυτά τα έβαλαν κάτω από το δεντράκι της Αστερόσκονης. Μαζί και μια πάνινη κούκλα, χειροποίητη, που είχαν φτιάξει με μεράκι τα παιδιά του σχολείου. Το δώρο της γιαγιάς στην εγγονή της.

«Κοίτα μαμά! Κοίτα το δώρο που μου πήρε η γιαγιά για τα Χριστούγεννα» είπε με καμάρι η Χριστίνα.

«Τι όμορφο δώρο! Πρέπει να έχει μεγάλη αξία για σένα» είπε η μαμά.

Πράγματι, η Χριστίνα ήξερε πολύ καλά πόσο πολύτιμο ήταν αυτό το δώρο. Ένα δώρο φτιαγμένο με καλοσύνη. Ένα δώρο χαρισμένο με αγάπη. Αγκάλιασε τρυφερά την κούκλα της κι έτρεξε για ύπνο. Αύριο ξημέρωναν Χριστούγεννα κι είχαν ετοιμασίες στο σπίτι. Έξω από το παράθυρο οι πρώτες χιονονιφάδες έδιναν τον δικό τους χορό. Τελικά τούτα τα Χριστούγεννα ήταν συναρπαστικά και κυρίως... αληθινά! Η μικρή Χριστίνα βάρφτισε την κούκλα της... Αστερόσκονη... κι έκλεισε τα μάτια για να υποδεχθεί μαζί της την ωραιότερη γιορτή του χρόνου!

Καλά Χριστούγεννα!

Πάμε να επιτραπαίσουμε!!!

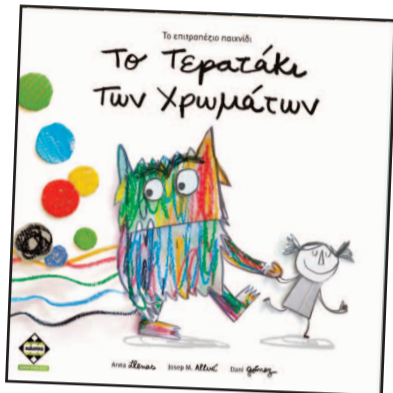
Χριστούγεννα στο σπίτι, οικογενειακά ή με φίλους; Τι καλύτερο από ένα επιτραπέζιο. Ξεχωρίσαμε πρωτότυπα παιχνίδια και σας τα προτείνουμε.

Το τερατάκι των χρωμάτων

Το Τερατάκι ξύπνησε μπερδεμένο, και δεν ξέρει γιατί. Τα συναισθήματά του είναι ανάμικτα, και πρέπει να τα ξεχωρίσει και να βάλει το καθένα στη θέση του. Θα το βοηθήσετε;

Για να τα καταφέρετε, θα πρέπει να μιλήσετε για τα πράγματα που κάνουν και εσάς να αισθάνεστε χαρά, λύπη, θυμό, φόβο ή ηρεμία.

Με τη βοήθειά τη δική σας αλλά και της μικρής του φίλης, σίγουρα θα τα καταφέρετε!

Σώσε Τα Προβατάκια

Βοηθήστε τον μικρό βοσκό να φέρει προβατάκια του στο σπιτάκι τους, πριν φτάσει ο λύκος. Γυρίστε τον τροχό, μετακινήστε τον βοσκό στο ταμπλό και σώστε τα προβατάκια. Ένα παιχνίδι συνεργασίας, με εκπαιδευτικές αξίες, για παιδιά προσχολικής ηλικίας.

Jungle speed

Έχετε κοφτερό μάτι και σβελλάδα; Δείτε προσεκτικά τις κάρτες που ανοίγουν οι αντίπαλοί σας, εντοπίστε εκείνες που έχουν τα ίδια σχέδια με τις δικές σας, αρπάξτε το Τοτέμ και ξεφορτωθείτε τις κάρτες σας!

Όταν φύγουν όλες, έχετε κερδίσει!

Ποντικομαχίες

Οι Ποντικομαχίες είναι ένα επιτραπέζιο παιχνίδι για παιδιά από την προσχολική ηλικία! Εξασκεί την μνήμη, την παρατηρητικότητα ενώ προτρέπει τα παιδιά να κάνουν κινήσεις με προσοχή και ακριβεία! Παίξτε το μαζί με τα παιδιά για ατελειώτη διασκέδαση! «Τσιμπήστε» τις κάρτες τυριού με το τσιριχτό ποντικάκι και ψάξτε να βρείτε που κρύβονται τα ποντίκια ίδιου χρώματος με το δικό σας. Πρόσεξτε όμως τις

πονηρές γατούλες που περιφέρονται και μείνετε μακριά τους. Όποιος βρει τα πιο πολλά ποντίκια κερδίζει! Περιεχόμενα: 32 κάρτες-τυράκια, 4 "τσιριχτά" ποντικάκια.

Το νησί των δράκων

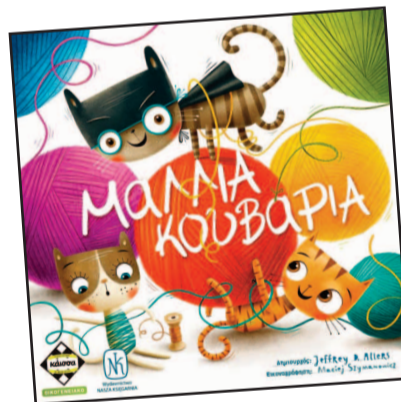
Η μεγάλη στιγμή έφτασε! Σας δόθηκε ο τίτλος του Δρακοκαβαλάρη και έχετε την ευκαιρία να πάτε και να ψάξετε για τα μικρά δρακάκια σε ένα μυστηριώδες νησί. Όμως δεν είστε ο μοναδικός Δρακοκαβαλάρης σε αυτά τα μέρη. Ποιος από εσάς θα ανακαλύψει τα περισσότερα μικρά δρακάκια;

Ξωτικά, τέρατα και κάλτσες

Όταν το σπίτι είναι άδειο, τα γενναία και προκομμένα ξωτικά ξεκινάνε να συγυρίσουν. Όμως τα καλτσοτερατάκια παραμονεύουν πάντα στο σκοτάδι!

Ψάξτε σε σεντούκια και ντουλάπες, βρείτε κάλτσες και γίνετε ο πρώτος ή η πρώτη που θα μαζέψει τρία ζευγάρια. Επειδή τα τέρατα λαχταράνε να κλέβουν μοναχικές κάλτσες, να τα προσέχετε, ή ακόμα καλύτερα, στείλτε τα στους αντιπάλους σας!

Μαλλιά κουβάρια

Κατά τη διάρκεια του παιχνιδιού, παίζετε κάρτες που αντιπροσωπεύουν έπιπλα προς τα οποία τρέχουν οι γάτες μέσα στα δωμάτια.

Κερδίζετε πόντους για κάθε παιχνίδι πάνω από το οποίο περνάει η γάτα σας.

Καθορίστε με ακριβεία προς τα που θα τρέξει η γάτα και κερδίστε πόντους!

Ένα υπέροχο παιχνίδι για όλη την οικογένεια!

Canvas

Είστε ένας ζωγράφος που συμμετέχει σε ένα δημοφιλές φεστιβάλ τέχνης. Μαζέψτε διαφανείς Κάρτες Τέχνης και συνδυάστε τις για να δημιουργήσετε πίνακες ζωγραφικής. Ανάλογα με το ποιες κάρτες θα επιλέξετε και τη σειρά με την οποία θα τις τοποθετήσετε, θα αποκαλύψετε ή θα κρύψετε εικονίδια και θα κερδίσετε βραβεία.

Κάθε συνδυασμός καρτών δημιουργεί μια μοναδική εικόνα και έναν τίτλο για τον πίνακά σας!

Νεροσουλήθρες

Αυτή την υπέροχη ηλιόλουστη μέρα, όλα τα ζώα της ζούγκλας κανόνισαν να συναντηθούν στη λίμνη για να παίξουν κρυφτό.

Όμως η κελώνα άργησε, ως συνήθως! Βοηθήστε την να τσουλήσει στο ποτάμι για να φτάσει γρήγορα στους φίλους της!

Όσο πιο κοντά στο κέντρο της λίμνης φτάσει, τόσο πιο πολλά ζωάκια θα μπορέσει να ξετρυπώσει απ' τις κρυψώνες τους!

Dixit

Πέντε εικόνες ανοίγουν. Έχουν όλες κάτι κοινό: μια αινιγματική πρόταση. Μια όμως από τις πέντε ανήκει στον αφηγητή. Οι παίκτες θα πρέπει να επιστρατεύσουν τη διορατικότητα και τη λογική τους για να τη βρουν, αποφεύγοντας ταυτόχρονα τις παγίδες των συμπαικτών τους. Το Dixit είναι ένα ευχάριστο αλλά και συναρπαστικό παιχνίδι γεμάτο εκπλήξεις για την παρέα αλλά και όλη την οικογένεια.

Takenoko

Πριν από πολλά-πολλά χρόνια, ο Αυτοκράτορας της Κίνας δώρισε ως σύμβολο φιλίας στον Αυτοκράτορα της Ιαπωνίας ένα αρκουδάκι Πάντα. Σας έχει ανατεθεί η ευαίσθητη αποστολή της φροντίδας του Πάντα, αλλά και του Αυτοκρατορικού κήπου μπαμπού.

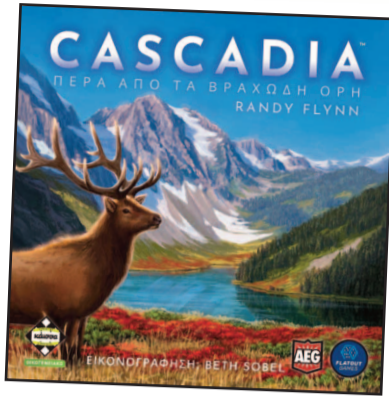
Καλλιεργήστε και αρδεύστε αγροτεμάχια ώστε να φυτρώσει σε αυτά μπαμπού, το μοναδικό φαγητό που τρώει το Πάντα. Προσοχή όμως: η λαχτάρα του ιερού ζώου για τους τραγανούς βλαστούς είναι τεράστια...

Cascadia

Ταξιδέψτε στη Βορειοδυτική Αμερική, καθώς ανταγωνίζεστε για τη δημιουργία του πιο αρμονικού οικοσυστήματος στην Cascadia! Οι γύροι είναι απλοί – επιλέξτε ένα σετ πλακιδίου/δείκτη και τοποθετήστε καθένα τους στο αναπτυσσόμενο οικοσύστημά σας. Κερδίζετε πόντους επιτυγχάνοντας στόχους άγριας ζωής, και δημιουργώντας τα μεγαλύτερα σύνολα βιοτόπων. Με πολλούς διαφορετικούς στόχους βαθμολόγησης, κάθε παρτίδα Cascadia προσφέρει μια νέα πρόκληση στο τραπέζι σας!

Το πνεύμα του δάσους

Τα τέσσερα Πνεύματα του Δάσους - Χειμώνας, Άνοιξη, Καλοκαίρι και Φθινόπωρο - καλούνται να σώσουν το Δάσος που κινδυνεύει από τις καταστροφικές φλόγες του Όνιμπι. Όλα τους θέλουν να μείνουν στην ιστορία επειδή έσωσαν τον τόπο τους, αποκτώντας έτσι τον τιμητικό τίτλο του Μεγάλου Προστάτη... Αν θέλουν να κερδίσουν τη μάχη απέναντι στον φρικτό Όνιμπι, πρέπει να ενεργήσουν! Φυτέψτε δέντρα, σβήστε τις φλόγες, ή ξυπνήστε τον Σάνκι, τον Φύλακα του Δάσους... Ποια θα αποδειχθεί η καλύτερη τακτική;

Terraforming Mars

Επιχειρήσεις ανταγωνίζονται για να μεταμορφώσουν τον Άρη σε έναν κατοικήσιμο πλανήτη ξοδεύοντας άφθονους πόρους και χρησιμοποιώντας πρωτοποριακές τεχνολογίες για να αυξήσουν τη θερμοκρασία,

να δημιουργήσουν αναπνεύσιμη ατμόσφαιρα, και να φτιάξουν ωκεανούς. Καθώς η μετατροπή προχωράει, όλο και πιο πολλοί άνθρωποι θα μεταναστεύσουν από τη Γη στον Άρη για να ζήσουν στον Κόκκινο Πλανήτη...

Στο Terraforming Mars ελέγχετε μια επιχείρηση με ένα συγκεκριμένο προφίλ. Παιζτε κάρτες έργων, οργανώστε παραγωγή, τοποθετήστε πόλεις και χώρους πρασίνου στο χάρτη, και ανταγωνιστείτε για ορόσημα και βραβεία!

Θα καταφέρει η επιχείρησή σας να γίνει ο οδηγός της ανθρωπότητας στη νέα εποχή;

Fiesta De Los Muertos

Το Fiesta de los Muertos είναι ένα πρωτότυπο παιχνίδι συνεργασίας που συνδυάζει τη φαντασία με την αφαιρετική σκέψη, προκαλώντας άφθονη διασκέδαση και γέλια! Οι νεκροί επιστρέφουν στο Fiesta de los Muertos και οι παίκτες πρέπει να μαντέψουν σωστά γνωστές προσωπικότητες που δεν είναι πια στη ζωή ή φανταστικούς χαρακτήρες. Κάθε παίκτης τραβάει μια κάρτα με ένα χαρακτήρα που τον κρατά μυστικό, γράφει κρυφά στη νεκροκεφαλή το όνομα του χαρακτήρα και μία λέξη που σχετίζεται με αυτόν και περνά τον πίνακα με τη νεκροκεφαλή στον επόμενο παίκτη. Ο επόμενος παίκτης βλέπει και διαβάζει μόνο τη λέξη, τη σβήνει και σημειώνει μία άλλη λέξη που σχετίζεται με αυτήν που διάβασε. Η διαδικασία αυτή επαναλαμβάνεται 4 φορές με αποτέλεσμα η αρχική «περιγραφή» του χαρακτήρα να αλλάξει 4 φορές. Στο τέλος του παιχνιδιού, όλοι οι χαρακτήρες θα αποκαλυφθούν και θα τοποθετηθούν δίπλα στις νεκροκεφαλές. Οι νεκροκεφαλές παραμένουν κλειστές και φαίνεται μόνο η τελευταία λέξη που γράφτηκε από τους παίκτες. Οι παίκτες πρέπει να ταιριάξουν κάθε χαρακτήρα με τη λέξη που βλέπουν γραμμένη σε κάθε νεκροκεφαλή χωρίς να συζητούν μεταξύ τους.

Επιμέλεια: ΔΕΣΠΟΙΝΑ ΒΑΛΛΑ

Δρούγκα Στέλλα

Λευκά είδη / κουρτίνες

Οι μέρες των Χριστουγέννων
ας μεταφέρουν την μαγεία τους στο σπίτι σας
και ο Άγιος Βασίλης ας εκπληρώσει τις ευχές σας!

Σκαλίδη 15, 2821076462

Βρες τα 10 κρυμμένα ζωάκια!

Τι δώρο θα πάρει ο καθένας;

Γαίος δρόμος είναι ο σωστός για το σπίτι;

Βοήθησε το ζωάκι να φτάσει τα δώρα!

Βρες τις σωστές σκιές!

Βρες τις 10 διαφορές!

Πόσα βλέπεις από το καθένα;

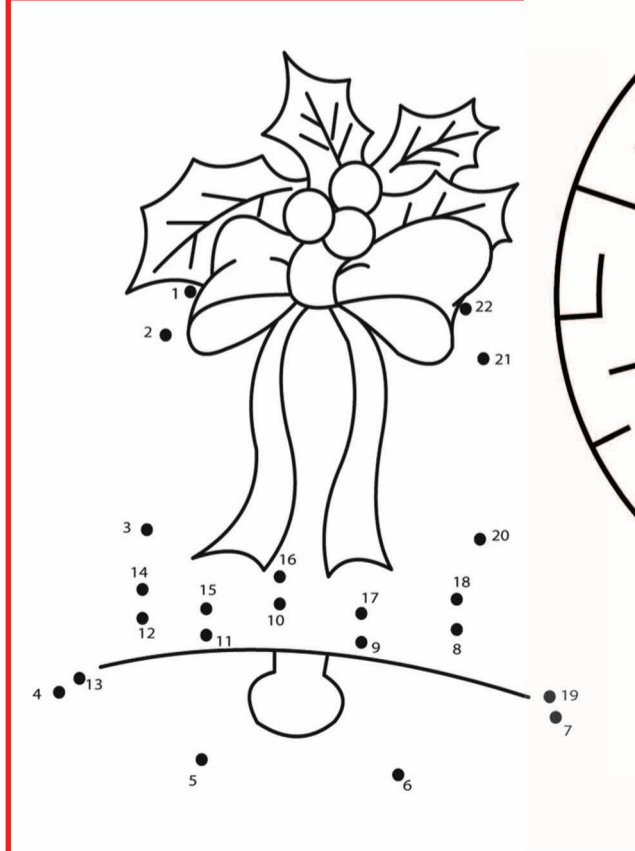
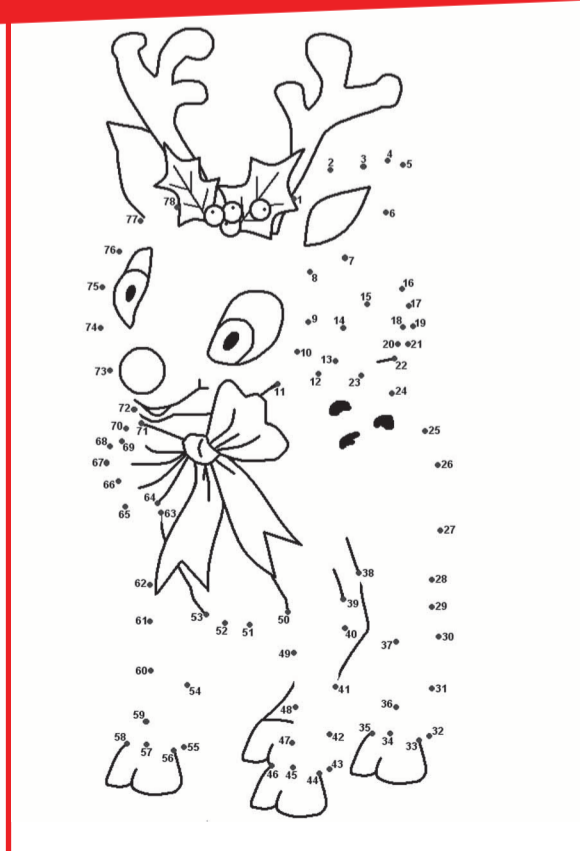

Ποιος θα φτάσει στο δέντρο από τους 3!

Βοήθησε τον Άη Βασίλη να φτάσει στα δώρα!

Ένωσε τις τελίτσες να δεις τι κρύβεται!

ΧΡΗΣΤΟΣ ΠΛΕΣΣΑΣ

ΤΑ ΚΑΛΙΚΑΝΤΖΑΡΙΑ*

Μια δοξασία αιώνων

Αυτές τις φεγγαρόφωτες κρύες νύχτες των Χριστουγέννων, εμφανίζονται περίεργα όντα πάνω στη γη. Τα καλικαντζάρια. Όλο το χρόνο κάθονται και πελεκούν, να κόψουν με τα τσεκούρια τους τον κορμό του δέντρου, που κρατάει τη γη στα έγκατά της μέσα στα σκοτεινά της σπήλαια. Έτσι πιστεύει ο λαός, ότι δουλεύουν τη νύχτα αδιάκοπα και δεν το κατορθώνουν, γιατί εκεί που τους μένει μια τσεκουριά για να τ' αποτελειώσουν λαλεί ο κόκορας σημάδι ότι ξημερώνει και φεύγουν γιατί φοβούνται τον ήλιο.

Η γέννηση του Χριστού ταυτίζεται με τον ήλιο και το φως κι έτσι το δέντρο ξαναγίνεται όπως ήταν Υπάρχουν όμως και καλικαντζάρια, που δεν δουλεύουν για να γκρεμίσουν τη γη. Εκείνα σκορπίζονται κατά το σαρανταήμερο της Τυρινής και κρύβονται στα χαλάσματα, για να μη βρεθούν αντιμέτωπα με τα "Νικολοβάρβαρα" λόγω του απότομου κρύου και του χιονιού μέχρι την παραμονή των Χριστουγέννων. Από τότε ως τη γιορτή των Φώτων που αγιάζονται τα νερά, φεύγουν προς διάφορες κατευθύνσεις στον κόσμο, μπαίνουν στα σπίτια από τις καμινάδες, τα σπασμένα τζάμια και τις κλειδαρότρυπες και λαίμαργα όπως είναι, μαγαρίζουν τα πάντα. Η παράδοση θέλει τους καλικαντζάρους περίεργα ζωτικά, ζημιάρικα, εριστικά και κακάσχημα όντα, τραγοπόδαρους και σκανδαλιάρηδες, τριχωτούς με ουρά κολοβελώνηδες και βελζεβούληδες να φορούν σκισμένα ρούχα, και ένα παπούτσι ανάποδα και κείνο σιδερένιο. Πασχίζουν να τρομάζουν τους ανθρώπους χωρίς να τους σκοτώνουν ή να τους τρώ νε. Είναι κουτσοί, μονάφθαλμοι κουλοχέρηδες, που φοβούνται το λιβάνι. Είναι πλάσματα της Ελληνικής φαντασίας, η οποία τα συνδέει με τους νεκρούς στον κάτω κόσμο, που βρυκολακιάζουν και θέλουν ν' ανέβουν στη γη για να πειράζουν τους ανθρώπους.

Το όνομά τους βγαίνει κατά τους μελετητές της λαϊκής παράδοσης απ' ενός απ' την αρχαία λέξη "καλίγιον" που σημαίνει υπόδημα, εξ ου και καλιγώνω, βάζω παπούτσι σε άλογο, και από μια άλλη λέξη, "τσαγγί" ένα είδος υποδήματος απ' όπου προέρχεται και ο τσαγγάρης. Έτσι προκύπτει ο και λικοτσαγγαρος ή καλικάντζαρος.

Η παράδοση και τα παραμύθια έχουν σαν αφετηρία κάτι από την πραγματικότητα απ' τη ζωή, που απασχολεί το λαό και απ' αυτά που τον βασανίζουν. Η αοριστολογία και η αφηγηματική μυθοπλασία όσο πιο παλιό είναι και έχει πλοκή και δράση, τόσο περισσότερο μένει χωρίς να εξαφανίζεται και μας δίνει συναρπαστικές συζητήσεις, που μας αναγκάζουν να τις αναγάγουμε σε εκδοχές που μας θαμπώνουν. Οι Βαβυλώνιοι είχαν μέσα τους μια δόση καλικαντζαρέικου αίματος. Προς το τέλος του χρόνου, ξεγύμνωναν το βασιλιά τους και τον έδωχναν μακριά για λίγες μέρες. Σ' αυτό το διάστημα που παρομοιάζεται με την περίοδο μεταξύ Χριστουγέννων και των Φώτων, έκαναν ό,τι

κατέβαζε ο νους του καθ' ενός και ό,τι του απαγορευόταν όλο το χρόνο. Με την επιστροφή του βασιλιά ντυμένου με μεγαλοπρέπεια, ήγουν τα Θεοφάνεια, κάθε κατεργάρης πήγαινε στον πάγκο του και τα πάντα ξανάρχονταν στην πειθαρχία. Τους αρχαίους Αθηναίους καταλάμβανε ένα δυσάρεστο συναίσθημα όταν αναλογίζοντο ότι υπάρχουν στον κόσμο οι σκληροτιμωρούσες Κήρες, θεότιπες του πεπρωμένου κάτι σαν τις ερινύες, τις οποίες αναφέρει ο Ησίοδος «Κήρας εγείνατο νηλεοποιίνους» (Θεογ. 217). Και ζώνανε τα σπίτια και τα ιερά τους με κόκκινες κορδέλες που φοβόντουσαν κι έτσι δεν πλησίαζαν να κάνουν ζημιές.

Πλουσιώτατες ιστορίες έχει φτιάξει η νεοελληνική παράδοση γι' αυτά τα παγανά, τα νανοειδή και γουρουνόμορφα πλάσματα για τη δράση τους, την πονηριά τους και τις σκανδαλιές τους. Και τα θέλει μόνο πειραχτήρια και ακίνδυνα. Στην πεδινή Ηλεία, τη γενέτειρά μου, άκουσα μια ιστορία για τους καλικάντζαρους. Στο καφενείο φώτιζε ακόμα η ασετυλίνη. Ο καφετζής ετοιμαζόταν να κλείσει πριν τη 12η.

- Αντε παιδιά είπα, και αύριο έχουμε τα Φώτα.

- Εγώ, είπα ο Μπάμπης, θα περιμένω να πάει 12 για να φύγω.

Έχω μια συνάντηση με τα καλικαντζάρια εκεί κάτω στα Βελισσαρέικα.

Οι άλλοι της παρέας λοξοκοιτάχθηκαν. Ήξεραν ότι έλεγε ψέματα ο Μπάμπης αλλά ωραία ψέματα και του 'βαλαν λόγια,

- Σώπα καημένε που βλέπεις καλικάντζαρους

- Μα την αλήθεια, σας λέω, τα συναντάω κάθε χρόνο.

- Για πες μας, λοιπόν, για πες μας. Ο Μπάμπης πήρε ύφος σοβαρό και αφηγέιτο κουνώντας τα χέρια του ανάλογα με το πώς ήθελε να τονίσει τις φράσεις του.

- Να, άλλο να σας λέω και άλλο να βλέπετε. Πέρυσι δυο μέρες πριν τα Θεοφάνεια, κατέβαινα το γκαλντερίμι και κει κοντά στη σιδερένια βρύση νάσου ένα σωρό απ' αυτά τα

παγανά να μπερδεύονται στα πόδια μου και να μην μ' αφήνουν να προχωρήσω. Ήταν σαν διαβολάκια, μακρυμούρικα, ξεγοφιασμένα, έτρεχαν δώθε κείθε κι εστρίγγιζαν που δεν καταλάβαινες τίποτα. Δε μπορούσα να κάνω βήμα.

- Και πώς τους ξέφυγες;

- Είχα μαζί μου σπέρτα. Τους άναβα ένα-ένα, τα πέταγα κάτω και κείνα φεύγανε. Τότε προλάβαινα κι έκανα δυο βήματα, μα ύστερα ξαναμπερδεύοντουσαν στα πόδια μου. Εγώ άναβα συνέχεια σπέρτα. Εκείνο το βράδυ χάλασα όλο το κουτί μέχρι να φτάσω σπίτι μου.

- Καλά, τον ρώτησαν, πώς δεν έτυχε να τα δούμε και μεις;

- Αποκλείεται, τους είπε.

Άμα βλέπουν εσάς φοβούνται και κρύβονται.

- Σε σένα γιατί δεν κρύβονται;

Επειδή ξέρουν ότι εγώ τα βλέπω και τους ανάβω σπέρτα για να φέγγει και να μην τα πατήσω.

- Καλά πώς ξέρουν αυτά, ότι εμείς δεν τα βλέπουμε;

- Μα οι καλικάντζαροι τους ανθρώπους τους ξεχωρίζουν σε στραβούς και ανοικτομάτηδες. Άμα βλέπουν κάποιον από σας λένε: «νά ένας στραβός, κάντε πέρα να μην μας πατήσει». Και κρύβονται. Κατάλαβατε γιατί δεν μπορείτε να τα δείτε...

Τέτοια έλεγαν οι παλαιοί εκείνα τα χρόνια και οι μικροί φοβόντουσαν να βγουν τη νύχτα στο δρόμο.

Οι δοξασίες δεν μπορεί να μην έχουν κάποιο κοινό παρονομαστή με τη ζωή των ανθρώπων που οι ίδιοι τις αναπαράγουν παντοιοτρόπως την κατάλληλη εποχή.

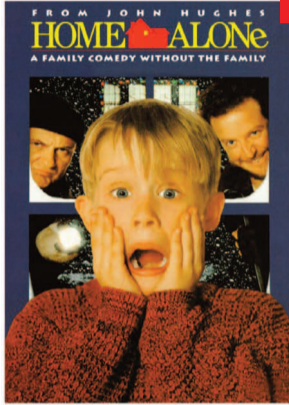
*Πρώτη δημοσίευση στα "Χανιώτικα νέα της Δευτέρας", 29 Δεκεμβρίου 2003.

Χριστούγεννα στη μεγάλη και μικρή οθόνη

» 10 επιλογές για οικογενειακές προβολές!

Home Alone (1990)

Φεύγοντας βιαστικά για το αεροδρόμιο, η οικογένεια του εννιάχρονου Κέβιν τον ξεχνά στο σπίτι. Τον αρχικό του ενθουσιασμό διαδέχεται η νοσταλγία για την οικογένειά του, και καταλήγει να αντιμετωπίσει με ευρηματικό τρόπο δυο γκαφαντζήδες διαρρήκτες που βρίσκουν ευκαιρία να εισβάλουν στο σπίτι.

Το ξωτικό των Χριστουγέννων - Elf (2003)

Ο Μπάντι είναι ένα αγόρι που μεγάλωσε πλάι στον Άγιο Βασίλη. Όταν ήταν μικρός κρύφτηκε σε έναν από τους σάκους με τα δώρα, και ο Άγιος Βασίλης τον πήρε κατά λάθος μαζί του στον Βόρειο Πόλο. Εκεί υιοθετήθηκε από ένα ξωτικό και προσπάθησε να ενταχθεί στην κοινωνία τους και να δουλέψει στο εργαστήριο των μαγικών παιχνιδιών. Μάλιστα, όμως,

THIS HOLIDAY, DISCOVER YOUR INNER ELF.

καθώς μεγαλώνοντας φάνηκε η ανθρωπινή φύση του και κόντεψε να καταστρέψει το εργαστήριο με τις απροσεξίες του. Αποφασίζει, λοιπόν, να επιστρέψει στον κόσμο των ανθρώπων και να βρει τους πραγματικούς του γονείς.

The Holiday (2006)

Η Άιρις είναι ερωτευμένη με κάποιον που ετοιμάζεται να παντρευτεί μια άλλη γυναίκα. Στην άλλη άκρη του πλανήτη, η Αμάντα συνειδητοποιεί ότι ο άντρας με τον οποίο συζεί, δεν της είναι πιστός. Οι δυο γυναίκες γνωρίζονται τυχαία στο διαδίκτυο και συμφωνούν να ανταλλάξουν σπίτια για τις διακοπές των Χριστουγέννων. Έτσι, η Άιρις μετακομίζει στο σπίτι της Αμάντα στην ηλιόλουστη Καλιφόρνια, και η Αμάντα μετακομίζει στη χιονισμένη Αγγλία. Σύντομα, και οι δυο γυναίκες θα βρουν κάτι που δεν περίμεναν: ένα νέο ειδύλλιο.

Χριστούγεννα και κινηματογράφος είναι άρρηκτα συνδεδεμένα, καθώς πάμπολλες είναι οι ταινίες που έχουν αφιερωθεί σε αυτή τη μεγάλο γιορτή. Άλλωστε είναι αγαπημένη συνήθεια και των Χανιωτών η επίσκεψη σε μια κινηματογραφική αίθουσα τις μέρες των γιορτών, ενώ πλέον καθημερινότητα για πολλούς αποτελεί η επιλογή μιας χριστουγεννιάτικης ταινίας για προβολή στο σπίτι. Τα "Χ.ν." ξεχώρισαν μερικές κλασικές αλλά και νεότερες παραγωγές και σας τις προτείνουμε για οικογενειακές προβολές!

Ο Τσάρλι και το εργοστάσιο σοκολάτας 2005

Ο Γουίλι Γουόνκα είναι ένας εκκεντρικός σοκολατοποιός με ένα ευφάνταστο εργαστήριο γλυκών, στο οποίο δεν έχει καταφέρει να εισχωρήσει κανένας για 15 χρόνια. Μην έχοντας κοντινούς συγγενείς, αποφασίζει να διεξάγει έναν διαγωνισμό για να βρεθεί ο διάδοχος που θα αναλάβει τη θρυλική αυτοκρατορία του. Πέντε τυχερά παιδιά κερδίζουν τα χρυσά εισιτήρια για μια ξενάγηση στο παραμυθένιο εργαστήριο. Ένα από αυτά είναι κι ο Τσάρλι, ένα παιδί από φτωχή οικογένεια που πραγματοποιεί το όνειρό του. Μαγεμένος από τους λαχταριστούς χώρους που αντικρίζει, ο Τσάρλι εισχωρεί στον φανταστικό κόσμο του Γουόνκα.

Ο Ψαλιδοχέρης - Edward Scissorhands (1990)

Ο Έντουαρντ -δημιούργημα ενός εφευρέτη, που δεν πρόλαβε να ολοκληρωθεί, καθώς εκείνος πέθανε- βρίσκεται ξαφνικά ανάμεσα σε ανθρώπους και προσπαθεί να ενταχθεί στη μικρή τους κοινωνία παρά τη διαφορετικότητά του -τα ψαλίδια που έχει στη θέση των χεριών του. Ένα από τα λίγα αυθεντικά παραμύθια που βγήκαν από το Χόλυγουντ, με συμβολική προσέγγιση και αυτοβιογραφικό χαρακτήρα

Χριστούγεννα στα τέσσερα - Four Christmases (2008)

Ο Μπραντ (Βινς Βοιν) και η Κέιτ (Ρις Γουίσερσπουν) κάθε χρόνο περνούν τις Χριστουγεννιάτικες διακοπές μακριά από τις ιδιόρρυθμες οικογένειές τους σε κάποιο εξωτικό και ηλιόλουστο μέρος.

Φέτος όμως μια αναποδιά στο αεροδρόμιο και η ακύρωση όλων των πτήσεων τους αναγκάζει να τους επισκεφτούν όλους, την ίδια μέρα σε τέσσερα διαφορετικά σπίτια....

Mrs Miracle (2009)

Συντετριμμένος από τον θάνατο της γυναίκας του, ο Σεθ Γουέμπστερ προσπαθεί να βρει μία νταντά για τους μικρούς άτακτους γιους του, πράγμα που τελικά αποδεικνύεται κάτι πάρα πολύ δύσκολο, μέχρι που εμφανίζεται η κυρία Μίρακλ (θαύμα), μία συμπαθητική ηλικιωμένη γυναίκα, η οποία θα γίνει γρήγορα η αναντικατάστατη νταντά, οικονόμος, φίλη, ακόμα και.. προξενήτρα.

οποία θα γίνει γρήγορα η αναντικατάστατη νταντά, οικονόμος, φίλη, ακόμα και.. προξενήτρα.

Χριστούγεννα με το... Ζόρι! - (2004)

Ο Λούθερ και η Νόρα Κρανκ, μπουχτισμένοι από το «πανηγύρι» των Χριστουγέννων, αποφασίζουν να περάσουν τις γιορτές στην Καραϊβική. Λογαριάζουν όμως χωρίς τον ξενοδόχο! Την τελευταία στιγμή, η κόρη τους αποφασίζει να περάσει τα Χριστούγεννα μαζί τους στο σπίτι, μαζί με τον νέο της αρραβωνιαστικό. Οι Κρανκ πρέπει τώρα να δημιουργήσουν εορταστική ατμόσφαιρα... με το ζόρι. Και έχουν μόνο 12 ώρες στη διάθεσή τους.

λευταία στιγμή, η κόρη τους αποφασίζει να περάσει τα Χριστούγεννα μαζί τους στο σπίτι, μαζί με τον νέο της αρραβωνιαστικό. Οι Κρανκ πρέπει τώρα να δημιουργήσουν εορταστική ατμόσφαιρα... με το ζόρι. Και έχουν μόνο 12 ώρες στη διάθεσή τους.

Ραντεβού στις Γιορτές - Holiday (2020 - Netflix)

Έχοντας κουραστεί να είναι μόνιμοι στις γιορτές, δύο άγνωστοι συμφωνούν να συνοδεύσουν ο ένας τον άλλον όλο τον χρόνο, αλλά τελικά προκύπτουν συναισθήματα στην πορεία.

Ο πρίγκιπας των Χριστουγέννων - A Christmas Prince (2017 - Netflix)

Η υπόθεση αφορά μια δημοσιογράφο, η οποία θα πάει να δουλέψει ως νταντά σε ένα playboy πρίγκιπα για να καταφέρει να πάρει είδηση αλλά τελικά θα τον ερωτευτεί.

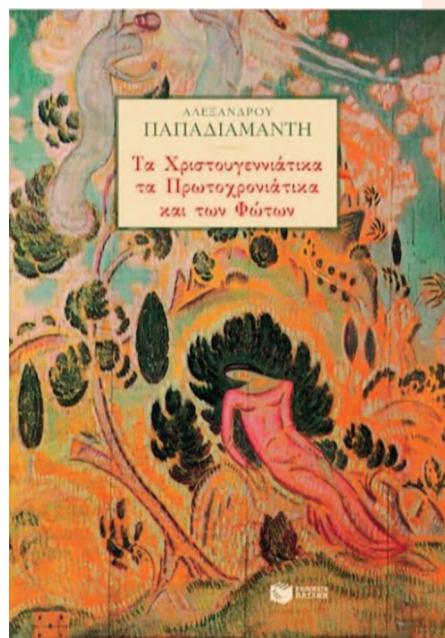

Χριστουγεννιάτικες Λογοτεχνικές Ιστορίες

Τα Χριστούγεννα δεν αποτελούν μονάχα μια μεγάλη γιορτή του χριστιανισμού που οι περισσότεροι έχουν συνδέσει με οικογενειακές στιγμές θαλωρής γύρω από το γιορτινό τραπέζι. Αποτελούν συγχρόνως και μια ιδανική πηγή λογοτεχνικής έμπνευσης, καθώς πρόκειται για μια εποχή του χρόνου ταυτισμένη με προσδοκίες και διαψεύσεις, χαρά και μελαγχολία, πλούτο και φτώχεια, λαμπερές εκδηλώσεις και κατάνυξη, εφορία κι αναστοχασμό. Αντιθέσεις που δεν θα μπορούσαν να αφήσουν ασυγκίνητες τις πένες κορυφαίων λογοτεχνών.

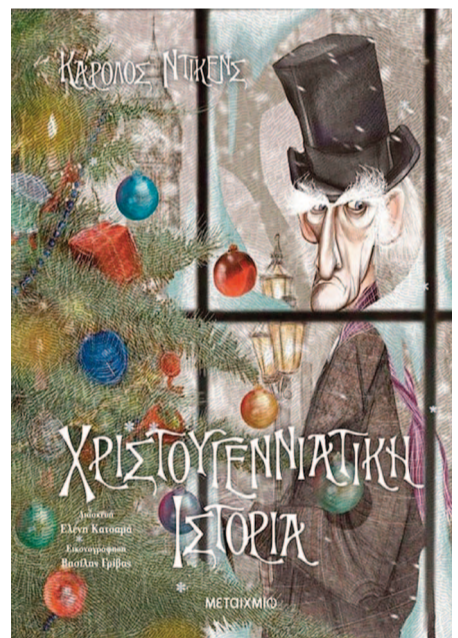
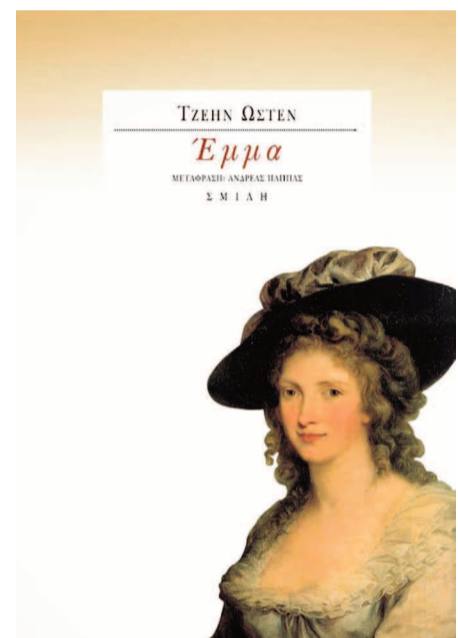
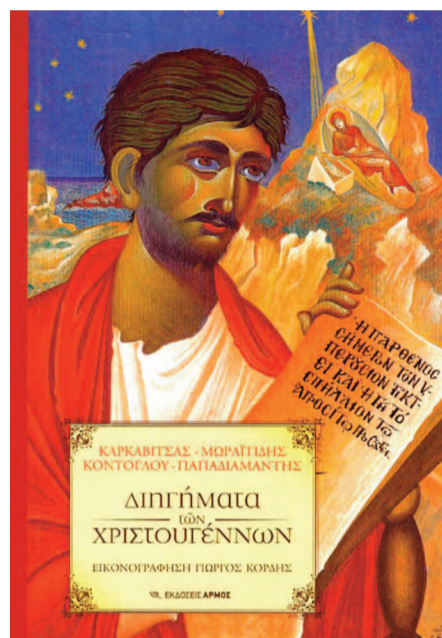
Σήμερα, παρουσιάζουμε μερικά ενδεικτικά έργα Ελλήνων και ξένων συγγραφέων που εμπνεύστηκαν από τα Χριστούγεννα και μας χάρισαν συγκίνηση και ορισμένες από τις ωραιότερες λογοτεχνικές στιγμές.

Από τους “συγγραφείς των Χριστουγέννων” θα ήταν αδύνατον να απουσιάζει ο “άγιος των ελληνικών γραμμάτων” **Αλέξανδρος Παπαδιαμάντης**. Η συλλογή διηγημάτων του με τίτλο “**Τα Χριστουγεννιάτικα, τα Πρω-**

τοχρονιάτικα και των Φώτων”, που κυκλοφορεί από τις εκδόσεις “Πατάκη”, ταξιδεύει τον αναγνώστη στο κλίμα των ημερών, αλλά και στον κόσμο του Σκιαθίτη διηγηματογράφου. Μάλιστα τα κείμενα παρουσιάζονται όπως πρωτοδημοσιεύτηκαν σε εφημερίδες ή περιοδικά της εποχής (ή, στις περιπτώσεις που αυτό δεν κατορθώθηκε, σε μια από τις παλιές εκδόσεις) με τη χαρακτηριστική ορθογραφία εκείνων των καιρών.

Μερικά από τα ωραιότερα χριστουγεννιάτικα διηγήματα που γράφτηκαν από κορυφαίους πεζογράφους – διηγηματογράφους συναντάει κανείς και στην ανθολογία “**Χριστουγεννιάτικες ιστορίες**” που κυκλοφορεί από τις εκδόσεις “Ερατώ”: από το παραμύθι του **Άντερσεν** έως το ειρωνικό αφήγημα του **Βλαντιμίρ Ναμπόκοφ**, τη γοτθική ιστορία του

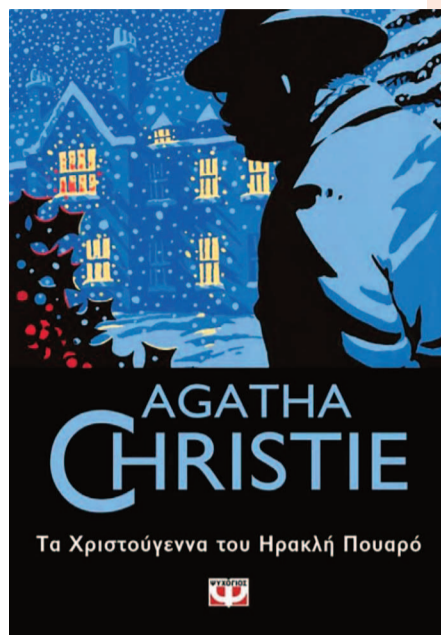
Χώθρον και το αυτοβιογραφικό ενθύμημα του **Ντύλαν Τόμας**, κι από τον **Ντοστογιέφσκι** στον **Τουρνιέ**, κι από εκεί στην **Μπούουεν** και στον **Αρντάικ**, ο αναγνώστης έρχεται σε επαφή με διαφορετικές όψεις της πιο ξεχωριστής γιορτής του χρόνου και βέβαια με το λογοτεχνικό σύμπαν μερικών από τους πιο σημαντικούς συγγραφείς παγκοσμίως.

Από τις ίδιες εκδόσεις (“Ερατώ”) κυκλοφορεί και ο τόμος “**Τα Χριστούγεννα και άλλες Χριστουγεννιάτικες ιστορίες**” του κορυφαίου πεζογράφου **Άντον Τσέχωφ**. Πρόκειται για πέντε χριστουγεννιάτικες ιστορίες χα-

ρακτηριστικές του Ρωσικού πνεύματος των Χριστουγέννων. Ο Βάνκα Ζούκωφ, ένα εννιάχρονο αγόρι, ο Βαλόντια, η Ναταλία, ο ιδιόρρυθμος Τσετσεβίτσιν, η Βασίλισσα, ο Γιεγκόρ, ο μπεκρής Ιβάν Ιβάνιτς και ο δημόσιος υπάλληλος Γκεράσιμ Κουζμίτς Σινκλετέγιεφ είναι οι πρωταγωνιστές των ιστοριών αυτών, μέσα από τις σελίδες των οποίων με ένα εξαιρετικά λεπτό χιούμορ ξεπηδάει μια γλυκιά Χριστουγεννιάτικη μελαγχολία.

Μεταξύ των συγγραφέων που έχουν αναδείξει το πνεύμα των Χριστουγέννων με τρόπο ξεχωριστό συγκαταλέγεται και ο συγγραφέας των βιβλίων “Μεγάλες προσδοκίες” και “Ολιβερ Τουίστ”, **Κάρολος Ντίκενς**. Στην προκειμένη περίπτωση, όμως, αναφερόμαστε στην εμβληματική του νουβέλα “**Χριστουγεννιάτικη ιστορία**” που κυκλοφορεί διασκευασμένη για παιδιά από τις εκδόσεις “Μεταίχιμο”. Μια ιστορία μεταμόρφωσης του σκληρού, φιλάργυρου και αδίστακτου Σκρουτζ που θα ανακαλύψει τον δρόμο της αγάπης κι έτσι θα περάσει τα πρώτα του αληθινά Χριστούγεννα.

Πάντως, ούτε οι λάτρες της αστυνομικής λογοτεχνίας

μένουν παραπονεμένοι από τη λογοτεχνική παραγωγή που έχει εμπνευστεί από το κλίμα των Χριστουγέννων. **“Τα Χριστούγεννα του Ηρακλή Πουαρό”** της **Αγκάθα Κρίστι**, που κυκλοφορεί από τις εκδόσεις “Ψυχογιός”, ο αναγνώστης βυθίζεται στο μυστήριο ενός ακόμα φόνου, με τον διάσημο ντετέκτιβ να αναλαμβάνει δράση για να ρίξει φως στην υπόθεση.

Στην **“Εμμα”** της **Τζέιν Όστεν**, που κυκλοφορεί από τις εκδόσεις “Σμίλη”, μεταφερόμαστε στην παλαιά Αγγλία όπου μια χριστουγεννιάτικη βραδιά με πολύ χιόνι μια παρέα νέων θα ζήσει τις χαρές της ηλικίας της, ανταλλάσσοντας μυστικά και ψέματα που αντανακλούν τα κοινωνικά ταμπού αλλά και τα ρομαντικά ιδεώδη της εποχής: φινιρισμένο γράψιμο και ανάγλυφα χτισμένοι χαρακτήρες.

Πίσω στα δικά μας, μια ενδιαφέρουσα ανθολογία Ελλήνων πεζογράφων είναι τα **“Διηγήματα των Χριστου-**

γέννων” που κυκλοφορεί από τις εκδόσεις “Αρμός”, με κείμενα των **Αλέξανδρου Παπαδιαμάντη, Ανδρέα Καρκαβίτσα, Φώτη Κόντογλου** και **Αλέξανδρου Μωραϊτίδη** και υπέροχη εικονογράφηση από τον Γιώργο Κόρδη.

“Ελληνικά διηγήματα Χριστουγέννων και Πρωτοχρονιάς” τιτλοφορείται μια ακόμα ανθολογία Ελλήνων πεζογράφων που κυκλοφορεί από τις εκδόσεις “Πατάκη”. Μια ανθολογία που περιέχει κείμενα παλαιότερων αλλά και νεότερων συγγραφέων (**Παύλος Νιρβάνας, Γρηγόρης Ξενόπουλος, Ι. Μ. Παναγιωτόπουλος, Γιάννης Βλαχογιάννης, Αγγελική Βαρελλά, Μάνος Κοντολέων** κ.ά.) κι όπου μέσα από τις σελίδες της περνάνε τα ήθη, τα έθιμα και η ζωή στην πόλη ή στην επαρχία τις γιορτινές μέρες των Χριστουγέννων και της Πρωτοχρονιάς, έτσι όπως τα είδαν και

τα κατέγραψαν με τρυφερότητα, ευαισθησία ή χιούμορ οι συγγραφείς.

Ξεχωριστή θέση σε αυτή την μικρή ανθολογία εκδόσεων με θέμα τα Χριστούγεννα έχει και το ποίημα του **Μιχάλη Γκανά “Χριστουγεννιάτικη ιστορία”** που συμπεριλήφθηκε αρχικά στη συλλογή “Τα γυάλινα Γιάνινα” (1989, εκδ. Καστανιώτης) και κυκλοφόρησε αυτόνομα, συνοδευόμενο από ένα σχόλιο του δημιουργού, το 2013 από τις εκδόσεις “Μελάνι”. Ένα τρυφερό ποίημα που η θύμηση του πατέρα συνυφαίνεται με μια παγερή νύχτα του χειμώνα στα βουνά της Ηπείρου, στην πατρώα γη.

Ο ποιητής συμπνάζ τον πατέρα του, τον νανουρίζει σαν να ήταν παιδί του, αυτός ο ίδιος εκείνος, τον γεννήτορά του.

ΔΗΜ. ΜΑΡ.

Εκδόσεις των “Χ.ν.” και του Μουσείου Τυπογραφίας

Νεραϊδοϊστορίες

«Υπάρχει ένας μαγικός κόσμος μέσα στον κόσμο, και ένας μαγικός άνθρωπος μέσα σε κάθε άνθρωπο. Ο άνθρωπος βλέπει τον κόσμο της μεγαλειώδους συσκευασίας, όμως δεν βλέπει τα υπέροχα περιεχόμενα. Αλλά αν δει τον μαγικό άνθρωπο μέσα του τότε ο μαγικός άνθρωπος βλέπει τον μαγικό κόσμο. Δεν είναι ανύπαρκτος ούτε αόρατος. Είναι υπαρκτός και ορατός, Αμα ξέρεις οτι υπάρχει

Και αν ξέρεις να τον βλέπεις...»

Herman Hesse

Λένε ότι όποιος ξεδιψάσει από τις πηγές που κατοικούν οι νύμφες δεν τον αγγίζει ποτέ ξανά η λύπη. Λένε ακόμα ότι όποιος μάθει το μυστικό από τις καλές κυράδες, γίνεται πάλι παιδί και ότι όποιος κλέψει τα ξόρκια από τις νεραίδες γίνεται αιώνια σοφός!»

Κατά την μυθολογία οι νεραίδες είναι υπερφυσικά μικροσκοπικά πλάσματα με ανθρώπινη μορφή που κατέχουν την τέχνη της μαγείας και της γοητείας και έχουν στην πλάτη τους φτερά εύθραυστα σαν της πεταλούδας. Είναι γυναίκες λεπτές, ψηλές, με μακριά ξανθά ή ακόμα και πράσινα μαλλιά. Αυτές συχνάζανε σε διάφορα μέρη και περισσότερο τις βρίσκει κανείς να κάθονται κάτω από τις συκιές ή τις καρυδιές. Το καλοκαίρι τους αρέσει πολύ να πηγαίνουν στ' αλώνι, όπου αλωνίζουν οι αγρότες και να τους πειράζουν.

Οι νεραίδες εμφανίζονται και κρύβονται μέσα σε μια λαμπερή αχλύ που κατασκευάζουν με τις μαγικές τους δυνάμεις. Πολλές φορές βοηθούν τους ανθρώπους, εμφανίζονται ξαφνικά εμπρός τους και δίνουν λύσεις με τα μαγικά τους σε διάφορα προβλήματα που αντιμετωπίζουν.

Δεν είναι ορατές σε όλους τους ανθρώπους, λίγοι έχουν το χάρισμα να τις βλέπουν.

Προσπαθώντας να ξεφύγουμε από την πεζή και άγονη καθημερινότητα που μας περιβάλλει, αποφασίσαμε να γράψουμε ένα άρθρο για κάτι ανεξήγητο, κάτι ασυνήθιστο, κάτι μαγικό...

Το ταξίδι αυτό θα σας πάει σε δρόμους που οδηγούν στο υπερβατικό...

Σε έναν κόσμο γεμάτο από μουσική πλάσμενη από τις νεραίδες, περιέργους θορύβους και την μαγεία του υπερφυσικού... σε ένα κόσμο από νεραίδες...

Ας ξεκινήσουμε το μαγευτικό μας ταξίδι κάπου εδώ.

Οι νεραίδες του φαραγγιού της Κρήτης

Νεραίδες, ξυπνούν τα μεσάνυχτα και κατευθύνονται προς τις πηγές. Οι λεπτές οπτασίες με τα μακριά μαλλιά πλένονται και τραγουδούν, μαγεύοντας όποιον βρίσκεται κοντά.

Χορεύουν και λικνίζουν τα αισθησιακά κορμιά τους σε ρυθμούς που επιβάλλει η νύχτα. Αλίμονο σ' αυτόν που θα ανακαλύψει τα καλά κρυμμένα μυστικά τους: Χάνει τα λογικά του και θεωρείται νεραϊδοπαρμένος ή νυμφόληπτος. Οι νεραίδες του Καρτερού Κρήτης.

Όπου σταθούν και όπου βρεθούν, αφήνουν τα ανεξίτηλα σημάδια τους. Στο Νεραϊδόσπηλο των Αστράκων, το οποίο είναι μέσα στο φαράγγι του Καρτερού Κρήτης, εδώ και χρόνια υπάρχουν ιστορίες για "νεραίδες".

Τα μικροσκοπικά πλάσματα χρησιμοποιώντας τις μαγικές τους ικανότητες, εκπληρώνουν κάθε επιθυμία των θνητών που προσπαθούν να πιουν από το "αθάνατο" νερό τους. Λένε ότι όποιος ξεδιψάσει από το σπήλαιο αυτό, δίδωνει μια για πάντα λύπες και δυσάρεστα γεγονότα!

Οι θυγατέρες του Νηρέα με ξέπλεκα μακριά μαλλιά επιλέγουν τη σκοτεινή σπηλιά της Κρήτης. Υφαίνουν το άσπρο πέπλο τους και λουσμένες από το φως της νεότητας προκαλούν κάθε στοιχείο της φύσης.

Με κινήσεις αέρινες και όψη γλυκιά πασπαλίζουν το με-

ταφυσικό τόπο με μελωδίες ανώτερες ίσως από αυτές των Σειρήνων, αποπροσανατολίζουν τους αλαφροϊσκιωτους και τους σαββατογεννημένους. Σαν από θαύμα, εξ ουρανού δίνουν λύσεις σε προβλήματα και σκορπούν τη χαρά. Άραγε η φωνή τους να μοιάζει με αυτή των θνητών, ή μιλούν τη γλώσσα των νεραίδων, τα "γεραγιδίστικα" όπως ονομάζονται;

Τα "δάκρυα της Νεραίδας"

Γύρω από το Νεραϊδοσπήλαιο των Αστράκων υπάρχουν οπές και σχισμές από τις οποίες αναβλύζει το μαγεμένο ύδωρ και συνοδεύεται από ένα ελαφρύ κλάμα που εμφανίζεται μετά από έντονη βροχόπτωση.

Το ανεξήγητο φαινόμενο που συμβαίνει συχνά πυκνά σήμερα, προέρχεται από τα "Δάκρυα της Νεραίδας". Ανά τακτά χρονικά διαστήματα, μετά από πλημμύρες, τα νερά θολώνουν. Παρόλο που τα χρόνια κυλούν, η χημική σύσταση δεν μπορεί να αναλυθεί. Ίσως να μην επιθυμούν οι καλλονές του σπηλαίου να μάθουμε τη σύστασή τους...

Μεγάλης ηλικίας άνθρωποι ομολογούν πως κατάφεραν να εντοπίσουν τις "νεραίδες" που γελούσαν ασταμάτητα μεταξύ τους. Μιλούν για αερικά, για πλάσματα που προέρχονται από έναν εντελώς διαφορετικό κόσμο, με περίεργη ομιλία που μοιάζει με στιγμιαία πχώ, σύμφωνα με τις μαρτυρίες.

Ουδείς δεν μπορεί να μιλήσει με σιγουριά εάν πρόκειται για την αληθινή ύπαρξη των άυλων οντοτήτων που ταράζουν τα ήρεμα νερά της τοπικής κοινότητας. Οι πιο ορθολογιστές κάνουν λόγο για ήχους που βγαίνουν από τις δεκάδες οπές του σπηλαίου και δημιουργούν την ψευδαίσθηση της ομιλίας!

Ωστόσο οι νεραίδες αποτελούν παράδοση για την περιοχή. Πολλοί επιλέγουν το συγκεκριμένο προορισμό για να μετατρέψουν το παιδικό όνειρο σε αληθινό: Να δουν το κόσμο των αερικών! Οι χωρικοί τον είδαν. Οι επισκέπτες όμως;

Σύμφωνα με τις παραδόσεις μόνο οι σαββατογεννημένοι και οι "αλαφροϊσκιωτοι" μπορούν να τις αντιλαμβάνονται και να τις βλέπουν να χορεύουν.

Όσα είπαμε ως τώρα είναι μύθοι για εσάς, όμως σκεφτήκατε ποτέ πως ίσως να μην είναι απλές ιστορίες αλλά μια είσοδος στο ανεξήγητο; Δεν είναι εγωιστικό να σκεφτόμαστε οτι υπάρχουμε μόνο εμείς και κανένας άλλος; Τα ξωτικά και οι νεραίδες και όλα τα αερικά, έχουν και αυτά ένα κόσμο, έχουν λαούς, έχουν χώρες, ακόμα και...μυστικά! Ο καθένας θα ήθελε να εισβάλλει εκεί και μόνο από περιέργεια να μάθει κάτι από αυτά!...

Χριστούγεννα,

σαν χιονάτος κουραμπιές

Οι λιχουδιές των ημερών, που επιτάσσει η παράδοση

• Το Χριστόψωμο

Τα ζυμαρένια κεντίδια, που κοσμούν την επιφάνεια του Χριστόψωμου, αναπαριστούν τα έθιμα και τις παραδόσεις κάθε τόπου. Στη μέση του ψωμιού υπάρχει απαραίτητως ένας μεγάλος σταυρός από ζυμάρι και στο κέντρο του ένα άσπαστο καρύδι.

Τα ζυμαρένια λουλούδια είχαν τόσα πέταλα, όσα και τα μέλη της οικογένειας, τα ζυμαρένια φύλλα ήταν σύμβολο προστασίας και γονιμότητας, ενώ τα κλαράκια κληματαριάς και τα σταφύλια σύμβολα αφθονίας.

• Βασιλόπιτα

Η βασιλόπιτα από γιορταστικό ψωμί και τον «μελίπκτο» των αρχαίων Ελλήνων, που ήταν προσφορά στους θεούς, στα πνεύματα και στους νεκρούς για να εξασφαλίσουν υγεία, δύναμη και καλή τύχη, έγινε γλύκισμα για τη παραμονή της Πρωτοχρονιάς, πάντα με το φλουρί για το τυχερό της χρονιάς, που ανατέλλει.

Το κόψιμο της βασιλόπιτας έχει και τη σχετική τελετουργία και οι τοπικές συνταγές την τιμπτική τους.

Η πολιτική βασιλόπιτα είναι ένα αφράτο μυρωδάτο τσουρέκι αρωματισμένο με μαχλέπι. Την καλή βραδιά, όπως ονόμαζαν οι πολίτες την παραμονή της πρωτοχρονιάς, δέσποζε στο στολισμένο γιορτινό τραπέζι η βασιλόπιτα με 12 κεράκια, κατ'αντιστοιχία με τους 12 μήνες του χρόνου. Στις 12 ακριβώς άναβαν τα κεράκια και ο αρχηγός της οικογένειας έκοβε και μοίραζε τα κομμάτια. Τα κεράκια έσβηναν μόλις αναδεικνυόταν ο τυχερός της βραδιάς και της χρονιάς.

Η σμυρνέικη, λεπτή και τραγανή σαν μπισκότο, μοσοβολά βούτυρο γάλακτος και πορτοκάλι και σφραγίζεται στην επιφάνειά της με τον δικέφαλο αετό.

Η βασιλόπιτα στην Αγιάσο της Λέσβου έχει πικάντικη γεύση τυριών, μοσοβολάει γλυκάνισο, μοσοκάρυδο, κανέλα, κακουλέ και πιπερόριζα.

Στην Ήπειρο και τη Θεσσαλία το φλουρί μπαίνει σε πίτες αλμυρές με τυριά, πλιγούρι, χορταρικά, χοιρινό, κόκορα ή αρνάκι.

Στη Κύμη της Εύβοιας είναι εφτάζυμο ψωμί με έντονη γεύση από άρωμα γλυκάνισου και κανέλας και στη Θράκη γίνεται με φύλλο και είναι γεμισμένη με καβουρδισμένο σουσάμι.

Στον δήμο Λουτρακίου - Αγίων Θεοδώρων του νομού Κορινθίας, στις περιοχές του Λουτρακίου και της Περαχώρας, η βασιλόπιτα γίνεται με φύλλα με στρωμένη, ανάμεσά τους, μαύρη σταφίδα Κορινθίας, κανέλα, γαρούφαλλο, τριμμένο καρύδι, σουσάμι. Ακολουθώντας, ρίχνουν καυτό λάδι στο γλυκό πριν το βάλουν στο φούρνο και αφού ψηθεί, του ρίχνουν το σιρόπι.

» Ιστορία κι ετυμολογία των παραδοσιακών γιορτινών γλυκισμάτων

Γλυκέ μου κουραμπιέ. Το μικρό εύθρυπτο γλυκό αποτελεί το πιο μυρωδάτο σύμβολο των Χριστουγέννων. Η χιονάτη μπαλίτσα με το ανθόνερο, το βούτυρο και την άχνη ζάχαρη κρύβει στα τραγανά της αμύγδαλα τη γεύση της προσδοκίας. Κι αυτό είναι τα Χριστούγεννα. Η γιορτή της προσδοκίας, στρωμένη ασπμένιες πιατέλες με κουραμπιεδάκια και μελομακάρονα. Κι ελπίδες.

Ποια είναι, όμως, η ρίζα του κουραμπιέ;

Σύμφωνα με στοιχεία που συνέλεξε ο Δημήτρης Σταθακόπουλος, δρ. κοινωνιολογίας της Ιστορίας, Παντείου πανεπιστημίου, μουσικολόγος και δικηγόρος η ρίζα είναι:

Qurabiya στα Αζέρικα, Kurabiye, στα Τούρκικα και φυσικά Κουραμπιές στα ελληνικά, που στην κυριολεξία σημαίνει Kuru = ξηρό, biye = μπισκότο. Όμως, η ονομασία μπισκότο καθιερώθηκε τον Μεσαίωνα, ετυμολογικά προερχόμενη από το λατινογενές bis-cuit, που σημαίνει ψημένο δύο φορές (στα αρχαία ελληνικά λεγόταν δίπυρον), ως τεχνική ψη-

σίματος για να μην «χαλάει» εύκολα ο άρτος, κυρίως των στρατιωτών και των ναυτικών. Στα σύγχρονα ιταλικά, η λέξη είναι biscotto (το cookies έχει φλαμανδική / ολλανδική προέλευση που πέρασε στην αγγλική γλώσσα). Το λατινικό bis-cuit διαδόθηκε μέσω των Βενετών εμπόρων και στην Ασία, όπου καθιερώθηκε ως παραφθορά της λατινικής λέξης, σε biya/biye, οπότε συνδέθηκε με το δικό τους Qura / Kuru (ξηρό) και έδωσε τη νέα μικτή (λατινοανατολίτικη) λέξη Qurabiya / Kurabiye, η οποία με αντιδάνεια ξαναγύρισε στη δύση και ελληνοποιημένη πλέον έδωσε το «κουραμπιές» με την έννοια του ξηρού μπισκότου, που διανθίστηκε με αμύγδαλα, ζάχαρη άχνη κ.λπ.

Τα μελομακάρονα έχουν ετυμολογικά αρχαιοελληνική προέλευση όσο και αν το μυαλό πάει στο «ιταλικό» μακαρόνι. Στα λε-

ξικά αναφέρεται ότι η λέξη «μακαρόνι» παράγεται από τη μεσαιωνική ελληνική λέξη «μακαρωνία» (επρόκειτο για νεκρώσιμο δείπνο με βάση τα ζυμαρικά, όπου μακάριζαν το νεκρό). Η μακαρωνία με τη σειρά της έρχεται από την αρχαία ελληνική λέξη «μακαρία», που δεν ήταν άλλο από την ψυχή, δηλαδή, ένα κομμάτι άρτου, στο σχήμα του σύγχρονου μελομακάρονου, το οποίο το προσέφεραν μετά την κηδεία. Αργότερα, όταν η μακαρία περιλούστηκε με σιρόπι μελιού ονομάστηκε: μέλι+μακαρία = μελομακάρονο και καθιερώθηκε ως γλύκισμα του 12ημέρου, κυρίως από τους Μικρασιάτες Έλληνες και με το όνομα «φοινίκια». Οι Λατίνοι και αργότερα οι Ιταλοί χρησιμοποιούσαν τη λέξη μακαρωνία ως maccarone που τελικά κατέληξε να σημαίνει το σπαγγέτι. Τέλος, από το μεσαίωνα και μετά στη Γαλλία και την Αγγλία, ένα είδος αμυγδαλωτού μπισκότου ονομάστηκε «macaroon» (το γνωστό σε όλους σήμερα «μακαρόν»).

ΓΙΑΝΝΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΑΚΗΣ
Σεφ, Μέλος Δ.Σ.
Δικτύου Κρητικής
Γαστρονομίας

Μενού Χριστουγέννων

Υλικά

200 γρ. πράσο
5 τεμ. ντοματίνια
50 γρ. μανιτάρια
100 γρ. πιπεριές διάφορα χρώματα
100 γρ. σέλερι
100 γρ. φινόκιο
2 κ.σ. μαϊντανό
150 γρ. απάκι
100 γρ. γραβιέρα τριμμένη
2 κ.σ. βαλσάμικο
1 μέτριο κρεμμύδι
1 σκελίδα σκόρδο
2 κ.σ. έξτρα παρθένο ελαιόλαδο.
Ανθό του αλατιού, φρεσκοτριμμένο πιπέρι, ρίγανη, θρούμπι.

Τρόπος παρασκευής

Κόβουμε τα λαχανικά μας σε μικρά καρέ, βάζουμε το ελαιόλαδο σε ένα τηγάνι και σωτάρουμε τα λαχανικά σε δυνατή φωτιά, προσθέτουμε το απάκι κομμένο σε λεπτές φέτες, το αλάτι, πιπέρι και τα βότανα σβήνουμε με το βαλσάμικο. Αποσύρουμε από τη φωτιά προσθέτουμε τον μαϊντανό. Γεμίζουμε της τάρτες, βάζουμε τη τριμμένη γραβιέρα και ψήνουμε στον φούρνο στον αέρα, στους 150 βαθμούς για 10/15 λεπτά περίπου

Για τη βάση της τάρτας

350 γρ. αλεύρι γ.ο.χ
250 γρ. βούτυρο
1 κορκάδι
2 κ.σ. κρύο νερό
20 γρ. γραβιέρα τριμμένη
Μια πρέζα ανθό του αλατιού

Τρόπος παρασκευής

Σε μια λεκάνη βάζουμε το κοσκινισμένο αλεύρι και τη γραβιέρα, προσθέτουμε το βούτυρο κομμένο σε μικρά κομμάτια, το αλάτι και τον κρόκο χτυπημένο μαζί με το κρύο νερό. Ζυμώνουμε μέχρι να έχουμε μια εύπλαστη ζύμη. Τυλίγουμε με μεμβράνη και βάζουμε στο ψυγείο για μια ώρα περίπου. Ανοίγουμε το φύλλο, βάζοντας τη ζύμη με μια λαδόκολλα κάτω και μια λαδόκολλα από πάνω και με τον πλάστη ανοίγουμε στις διαστάσεις της φόρμας. Βουτυρώνουμε τη φόρμα απλώνουμε πάνω το φύλλο με ένα πιρούνι τρυπάμε τη ζύμη σε όλη την επιφάνεια. Ψήνουμε για 30 λεπτά περίπου σε προθερμασμένο φούρνο στους 160 βαθμούς στον αέρα.

Η ζύμη μας είναι για 10 τεμ. περίπου ατομικές τάρτες ή μια φόρμα 28 εκ.

Τάρτα με λαχανικά και απάκι

Επιλέγουμε τοπικά καταστήματα και για τις Χριστουγεννιάτικες αγορές μας.

Στηρίζουμε τους ανθρώπους του τόπου μας.

Χανιώτικα νέα
ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΩΝ ΧΑΝΙΩΝ | www.haniotika-nea.gr

Σαλάτα με σπανάκι αβοκάντο και πορτοκάλι

Υλικά
200 γρ. τρυφερό σπανάκι
2 τεμ. πορτοκάλια
1 ώριμο αβοκάντο
2 κ.σ. ρόδια
1 κ.σ. σταφίδες Κορινθου
2 κ.σ. έξτρα παρθένο ελαιόλαδο
2 κ.σ. βαλσάμικο πορτοκάλι

Τρόπος Παρασκευής

Σε ένα μεγάλο μπολ βάζουμε το πλυμένο και στεγνό σπανάκι, κόβουμε τα φιλέτα πορτοκάλι χωρίς τη μεμβράνη, προσθέτουμε το αβοκάντο κομμένο σε φέτες, τα ρόδια, τις σταφίδες κορινθου, το ελαιόλαδο, και το βαλσαμικό πορτοκάλι. Αναμιγνύουμε ελαφριά.

Χοιρινό καρέ με σύκα και θυμάρι

Υλικά
1200 γρ. χοιρινό καρέ
2 κ.σ. μαρμελάδα σύκο
1 κ.γ. θυμάρι
50 ml έξτρα παρθένο ελαιόλαδο
100 ml κρασί κόκκινο
3 κ.σ. κρέμα βαλσαμικό σύκο
Ανθός του αλατιού, φρεσκοτριμένο πιπέρι

Τρόπος Παρασκευής

Στον πάγκο κουζίνας απλώνουμε ένα κομμάτι αλουμινοχαρτο, πάνω από το αλουμινοχαρτο βάζουμε ένα ή δύο φύλλα λαδόκολλα. Τοποθετούμε πάνω στη λαδόκολλα το κρέας και με ένα πιπέρι λαδώνουμε το χοιρινό καρέ, προ-

σθέτουμε το αλάτι το πιπέρι και το θυμάρι, αραιώνουμε τη μαρμελάδα σύκο με το κρασί και τη κρέμα βαλσαμικό σύκο και αλείφουμε το κρέας. Τυλίγουμε προσεκτικά, και ψήνουμε στο φούρνο στους 150 βαθμούς στον αέρα για περίπου τρεις ωρες

Σ.Ε.ΗΛ.Χ

Ο πρόεδρος, το Δ.Σ. και το προσωπικό
του Συνεταιρισμού Ηλεκτρολόγων,
σας εύχονται χρόνια πολλά
και Εννενηρισμένο το νέο έτος!

Όλοι **ΕΣΕΙΣ**
ΕΜΕΙΣ Συνεταιρισμός Ηλεκτρολόγων Χανίων

Λεωφόρος Καζαντζάκη 55, Βαμβακόπουλο
Τηλ.: 28210-91920 www.seihl.gr

ΝΙΚΟΛ ΚΑΖΑΝΤΖΙΔΟΥ
/ ΑΠΕ - ΜΠΕ

"Ονειρεμένα" Χριστούγεννα

Πέντε πόλεις της Ελλάδας επενδύουν σε χριστουγεννιάτικα πάρκα ενισχύοντας το τουριστικό τους προϊόν

Τρίκαλα - Μύλος των Ξωτικών

Τα **Τρίκαλα** δεν ήταν πάντα ένας τουριστικός προορισμός. Οι περισσότεροι ταξιδιώτες κατευθύνονταν προς τα Μετέωρα και λιγότερο συχνά επέλεγαν να επισκεφτούν την πόλη των Τρικάλων. Πριν από 12 χρόνια όμως, όταν άρχισε η λειτουργία του «Μύλου των Ξωτικών», που σταδιακά μετατράπηκε σε ένα θεματικό χριστουγεννιάτικο πάρκο, τα Τρίκαλα άρχισαν να αποκτούν ένα θερμό κοινό και σήμερα σφύζουν από τουρισμό. Όπως εξήγησε ο δήμαρχος Τρικκαίων Δημήτρης Παπαστεργίου μιλώντας στο Αθηναϊκό και Μακεδονικό Πρακτορείο Ειδήσεων, οι 42 μέρες λειτουργίας του Μύλου είναι η κορύφωση της τουριστικής κίνησης στην περιοχή. Ο **Μύλος των Ξωτικών** έκανε τον κόσμο να γνωρίσει και να αγαπήσει τα Τρίκαλα. Σήμερα, μάλιστα, μετά την πανδημία και συγκρίνοντας τα δεδομένα με το 2019, τα δυο πρώτα Σαββατοκύριακα της λειτουργίας του Μύλου των Ξωτικών (η έναρξη έγινε στις 25 Νοεμβρίου), η κίνηση ήταν αυξημένη κατά 20% ενώ από το σύνολο των επισκεπτών που αφορούν τις οργανωμένες εκδρομές, το 20% προέρχεται από τα Βαλκάνια. Αναφερόμενος στο Σαββατοκύριακο που προηγήθηκε ο κ. Παπαστεργίου είπε ότι έφτασαν στην πόλη 550 εκδρομικά λεωφορεία ενώ το πάρκο δέχτηκε περισσότερους από 75.000 επισκέπτες. «Σήμερα τα Τρίκαλα έχουν μπει στον τουριστικό χάρτη για τα καλά. Είναι μια όμορφη πόλη με χαμογελαστούς ανθρώπους και έχει να προσφέρει πολλά στον επισκέπτη. Ο τουρισμός έδωσε ώθηση στις επενδύσεις και στην τοπική ανάπτυξη», σημείωσε ο δήμαρχος.

Βόλος - Τα Κορυφαία Παραμύθια του Κόσμου

«Τα Κορυφαία Παραμύθια του Κόσμου στον **Βόλο**» είναι το φετινό χριστουγεννιάτικο πάρκο (άνοιξε την 1η Δεκέμβρη) που θα έχουν την ευκαιρία να επισκεφθούν όσοι επιλέξουν τον εν λόγω προορισμό. Και από ό,τι φαίνεται είναι πολλοί, όπως εξηγεί η αντιδήμαρχος Τουρισμού Βόλου Γεωργία Μποντού-Τοκαλή, καθώς λόγω των Χριστουγέννων παρουσιάζονται υψηλές πληρότητες στα καταλύματα όχι μόνο της πόλης του Βόλου και στο Πήλιο αλλά και στις παραθαλάσσιες περιοχές, κάτι που στο παρελθόν δεν συνέβαινε. «Από το 2015 οι χριστουγεννιάτικες εκδηλώσεις του δημάρχου μας Αχιλλέα Μπέου άρχισαν να γίνονται όλο και πιο εντυπωσιακές. Επενδύουμε στα Χριστούγεννα, όχι μόνο με τη δημιουργία του πάρκου αλλά με δεκάδες ακόμη δράσεις, στολισμό, μουσικά σχήματα, συναυλίες και δημιουργούμε ένα κλίμα χαράς και γιορτής όχι μόνο για τους φιλοξενούμενους αλλά και για τους συμπολίτες μας. Οι "μπλε ουρανοί", οι μουσικές και τα φώτα δίνουν άλλη πνοή στην πόλη και προσελκύουν χιλιάδες επισκέπτες, βάζοντας τον Βόλο ακόμη πιο δυναμικά στον τουριστικό χάρτη και τον χειμώνα.

Τον Βόλο και την ευρύτερη περιοχή επιλέγουν τουρίστες από την Γερμανία, την Γαλλία, το Ισραήλ και τη Ρουμανία ενώ δεν είναι λίγοι και οι κάτοικοι εξωτερικού που έχουν αγοράσει σπίτια στο Πήλιο.

Δράμα - Ονειρούπολη

Το Χριστουγεννιάτικο πάρκο όμως, που εμφανίστηκε για πρώτη φορά στην Ελλάδα σε έναν επίσης όχι τόσο δημοφιλή τουριστικό προορισμό, ήταν η Ονειρούπολη της **Δράμας**. Υπάρχουν πολλοί λόγοι για να επισκεφθεί κανείς τη Δράμα αλλά η Ονειρούπολη είναι σίγουρα πλέον ένας από τους πιο ισχυρούς. Ο δήμος ανέθεσε τη δημιουργία της Ονειρούπολης στην ομάδα των Dreamworkers μέλος της οποίας είναι και ο Γρηγόρης Αβανίδης: «Εμείς αλλάξαμε τον τρόπο εορτασμού των Χριστουγέννων στην Ελλάδα. Μπορεί να μοιάζει κομπασμός ή υπερβολή αλλά το λέω με σεμνότητα. Η προσπάθεια που έγινε τότε έφερε μπροστά μας μια νέα πραγματικότητα. Ξεκινήσαμε στις 17 Δεκεμβρίου του 2004 με την Ονειρούπολη

της Δράμας και αυτή ήταν η αρχή για όλα τα χριστουγεννιάτικα πάρκα που δημιουργήθηκαν αργότερα. Μέχρι τότε, τα Χριστούγεννα στην Ελλάδα ήταν μόνο ένα δέντρο και μια φάτινη», αναφέρει ο κ.Αβανίδης.

Η Ονειρούπολη σήμερα, όπως επισμαίνει ο πρόεδρος της Ένωσης Ξενοδοχείων Δράμας Άγγελος Καλλίας, δίνει πληρότητα στα ξενοδοχεία της περιοχής γύρω στο 90% για την εορταστική περίοδο ενώ ο φετινός Δεκέμβρης μεσοσταθμικά φαίνεται να είναι ο καλύτερος της πενταετίας. Η λειτουργία του πάρκου άρχισε στις 4 Δεκεμβρίου και ολοκληρώνεται στις 10 Ιανουαρίου του 2023. Οι επισκέπτες δεν είναι μόνο Έλληνες αλλά και Τούρκοι και Βαλκάνιοι, στην πλειονότητά τους Βούλγαροι.

Κομοτηνή - Οι Χριστουγεννιάτικες περιπέτειες του Πινόκιο

«Οι Χριστουγεννιάτικες περιπέτειες του Πινόκιο» με έναρξη τη 10η Δεκεμβρίου, είναι το πρώτο θεματικό πάρκο που λειτουργεί φέτος στην **Κομοτηνή**, η οποία στρέφεται πλέον δυναμικά στην τουριστική ανάπτυξη της πόλης, καθώς έχει όλα τα εκέγγυα να μετατραπεί σε έναν ενδιαφέροντα και ελκυστικό προορισμό, όπως επισημαίνει ο αντιδήμαρχος Τουρισμού Πέτρος Ζωγράφου. Η Κομοτηνή, όπως λέει, είναι μια εξαιρετικά ενδιαφέρουσα πόλη, ιδιαίτερη και με μοναδικό "χρώμα" που ξεχωρίζει για τον αέρα πολυπολιτισμικότητας και την αρμονική συνύπαρξη των ανθρώπων διαφόρων θρησκειών. «Δίνουμε

βαρύτητα στον τουρισμό και πιστεύουμε πως τα επόμενα χρόνια η πόλη θα έχει εξελιχθεί πολύ προς αυτήν την κατεύθυνση γιατί αξίζει κάποιος να την γνωρίσει, να περπατήσει στο ιστορικό της κέντρο, να δει τα ιστορικά μας κτίρια, να γευτεί την γαστρονομία της πόλης και να νοιώσει την

αυθεντική εμπειρία. Η δημιουργία του χριστουγεννιάτικου πάρκου εντάσσεται μέσα στους στόχους που θέσαμε για ενίσχυση της χειμερινής τουριστικής περιόδου και επιλέξαμε τους επαγγελματίες που δημιούργησαν τον Μύλο των Ξωτικών, την Ονειρούπολη και άλλα θεματικά πάρκα για

να μετατρέψουμε την κεντρική πλατεία σε έναν χώρο παραμυθένιο για τους κατοίκους και τους επισκέπτες μας. Αυτό φάνηκε ήδη να αποδίδει καθώς το ενδιαφέρον που δείχνει ο κόσμος είναι ιδιαίτερα υψηλό», υπογράμμισε ο κ.Ζωγράφου, ο οποίος τόνισε ότι ο δήμος επενδύει γενικά στις θεματικές μορφές τουρισμού με έμφαση και στον αθλητικό και σχολικό τουρισμό.

Όπως τόνισε, η θέση της Κομοτηνής πάνω στον κάθετο άξονα της Βουλγαρίας, είναι ιδανική και η πόλη μπορεί να αυξήσει τον αριθμό των τουριστών τόσο από Βουλγαρία, όσο και από Ρουμανία αλλά και Τουρκία. Ειδικά για τους Ρουμάνους, που την επιλέγουν ως ενδιάμεσο σταθμό, ο κ.Ζωγράφου, τόνισε ότι στόχος είναι να αυξηθούν οι διανυκτερεύσεις και να κρατήσουν τον κόσμο περισσότερες μέρες στην πόλη.

Κατερίνη - Το Μουσείο των Χριστουγέννων

Στην **Κατερίνη** φέτος έρχεται να ενισχύσει το τουριστικό της προϊόν το "Μουσείο των Χριστουγέννων" που ανοίγει στις 15 Δεκεμβρίου. «Ο δήμος Κατερίνης φέτος έχει φροντίσει, τόσο για τους δημότες όσο και για τους επισκέπτες μας, να στολίσει την πόλη γιορτινά και να δώσει ιδιαίτερη ζωντάνια και χαρά σε όλους μέσα από ένα πλούσιο πρόγραμμα Χριστουγεννιάτικων εκδηλώσεων και πρωτότυπων δράσεων απλωμένων σε όλη την πόλη. Στόχος μας είναι τα εορταστικά δρώμενα να διασκορπίσουν τον κόσμο σε όλο το εμπορικό κέντρο της Κατερίνης, σε γειτονιές, πλατείες και πάρκα. Υπό αυτή την μορφή, πιστεύω πως η φετινή Χριστουγεννιάτικη Κατερίνη θα είναι σαν από ταινία βγαλμένη και αυτό θα αποτελέσει πόλο έλξης πολλών επισκεπτών. Ήδη έχει ξεκινήσει η Χριστουγεννιάτικη ψηφιακή καμπάνια του Experience.Katerini με επίκεντρο την Χριστουγεννιάτικη Κατερίνη. Ξεχωρι-

στή θέση στις φετινές πρωτοβουλίες του δήμου έχει το πρώτο πανελλαδικά «Μουσείο Χριστουγέννων», το οποίο θα φιλοξενηθεί στο επιβλητικό Πολιτιστικό Κέντρο «Εννέα Μούσες» και το οποίο μαζί με τους δημιουργούς του και συνεργάτες μας, την εταιρεία Dream Workers, πιστεύουμε ότι θα απογειώσει την χριστουγεννιάτικη ατμόσφαιρα της πόλης, προσδοκώντας να απογειώσει και την τουριστική επισκεψιμότητα σε αυτή», αναφέρει η αντιδήμαρχος Τουρισμού Κατερίνης Μαρία Τερζίδου.

Για την Ορεινή Κατερίνη και τους τουριστικούς προορισμούς των Πιερίων, το τουριστικό Ελατοχώρι και τον Άγιο Δημήτριο, η περίοδος των Χριστουγέννων και όλοι οι χειμερινοί μήνες είναι in season τόσο για Έλληνες όσο και ξένους επισκέπτες. «Η πρωτότυπη ιδέα να απλωθεί σε όλο το κέντρο της πόλης μία παραμυθένια Χριστουγεννιάτικη γιορτή, πιστεύουμε πως βάζει και τη Κατερίνη στον χάρτη των Χριστουγεννιάτικων προορισμών τόσο για τον εγχώριο τουρισμό όσο και του εξωτερικού», προσθέτει η αντιδήμαρχος Τουρισμού. Κατά κύριο λόγο η περιοχή υποδέχεται Έλληνες και επισκέπτες από τις Βαλκανικές χώρες και την Ανατολική Ευρώπη. Παρόλα αυτά δεν λείπουν και ταξιδιώτες άλλων κρατών, κυρίως από κράτη της κεντρικής Ευρώπης αλλά και το Ισραήλ.

Θερμές ευχές για
Καλά Χριστούγεννα
Ευτυχισμένο και Δημιουργικό 2023!

Τα Συμβούλια, τα μέλη και το υπαλληλικό προσωπικό
Ταξί Χανίων Ερμής

Υπηρεσίες μεταφοράς σε ολόκληρη την Κρήτη
Οι υπηρεσίες ταξί που μπορείτε να εμπιστευθείτε.
<https://www.chaniataxi.gr> - 2821098700

Christmas sale

ΧΜΑΣ ADVENT ΔΕΝΤΡΟ
ΞΥΛΟ ΜΑΝΓΟ ΧΡΥΣΟ
17x3x40cm | 023815 |

~~€17.90~~ €14.30

ΧΜΑΣ COUES ΕΛΑΦΙ
ΑΛΟΥΜΙΝΙΟ ΧΡΥΣΟ
7x6x20cm | 024022 |

~~€17.50~~ €14.00

ΑΓΙΟΣ ΒΑΣΙΛΗΣ ΚΕΡΑΜΙΚΟΣ 3
ΧΡΩΜΑΤΑ Φ7.5x29cm | STAR67696 |

~~€13.50~~ €10.80

TEA FOR TWO ΤΣΑΓΙΕΡΑ
ΠΟΡΣΕΛΑΝΗΣ ΜΕ 2 ΚΟΥΠΕΣ
500ml / 240ml | 1346TOSH |

~~€42.50~~ €34.00

ΧΜΑΣ FESTIVAL πιατέλα ορθογώνια 37cm
| 658068 | ~~€36.90~~ €29.50

monk

SOUL LIVING

LOVE TOGETHER ΔΙΑΚ/ΚΟ
ΚΡΕΜΑΣΤΟ ΜΕΤΑΛΛΙΚΟ ΧΡΥΣΟ
2 ΣΧΕΔΙΑ Φ35x38.5cm

| 51764-065 | €12.90 / TMX

GIFT IDEAS

FOR YOUR LOVED ONES!

ΚΟΡΝΙΖΑ μεταλλική χρυσή 15x20cm
| AX69273 | €14.90

NEF-NEF

RECORD 23 ΚΟΥΒΕΡΤΑ FLEECE
MONH - 160x220cm | 031677 |

~~€33.00~~ €29.70

DIVINO NEW ΠΟΤΗΡΙ ΚΟΛΩΝΑΤΟ
ΚΡΑΣΙΟΥ 530ml | BR00126998 | €2.90

CAPRI SHALE ΣΕΡΒΙΤΣΙΟ ΠΟΡΣΕΛΑΝΗΣ
| KXNPMOD | από €4.90

KARLSSON ΡΟΛΟΪ ΤΟΙΧΟΥ
ΑΥΤΟΚΟΛΛΗΤΟ ΜΕ ΠΟΛΥΧΡΩΜΟΥΣ
ΚΥΒΟΥΣ - φ50cm | 2580083 | €59.00

LUNA ΣΕΤ/24 ΜΑΧΑΙΡΟΠΙΡΟΥΝΑ
18% INOX | 7154 | €31.90

SCAN FOR MAP

Μπουνιαλή 26, Χανιά
Mrouniali str. 26, Chania

(+30) 28218 21764

follow us